

Службен весник

на Република Македонија

Број 103

17 август 2012, петок

година LXVIII

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
2676. Указ бр. 35 од Претседателот на Република Македонија.....	2	2685. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за безбедност на машини *.....	4
2677. Указ бр. 36 од Претседателот на Република Македонија.....	2	2686. Правилник за изгледот и видот на службената униформа, нејзината трајност и начинот на користење - носење на опремата што треба да ја носат чуварите и содржината и формата на службената легитимација, како и начинот на издавањето и одземањето на легитимацијата.....	23
2678. Указ бр. 32 од Претседателот на Република Македонија.....	2	2687. Оглас од Судски совет на Република Македонија.....	27
2679. Указ бр. 33 од Претседателот на Република Македонија.....	3	2688. Решение за издавање на дозвола за работа како овластен актуар.....	27
2680. Указ бр. 34 од Претседателот на Република Македонија.....	3	2689. Правилник за потребната документација која се доставува кон барањето за добивање дозволи согласно Законот за супервизија на осигурување.....	27
2681. Указ бр. 35 од Претседателот на Република Македонија.....	3	Огласен дел.....	1-140
2682. Објава од Министерството за надворешни работи.....	3		
2683. Објава од Министерството за надворешни работи.....	3		
2684. Правилник за начинот на проверка на отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци при извршување на контрола на лица од страна на полицискиот службеник.....	4		

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2676.

Указ бр. 35
17 август 2012 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

ПОСМРТНО СЕ ОДЛИКУВААТ:

БЛАГОЈЧЕ КРСТАНОСКИ,
КИРЧЕ ДИМИТРИОВ,
ДЕЈАН ЈАКИМОВСКИ,
ТЕОДОР СТОЈАНОВСКИ,
ДРАГАНЧО ИЛИЕВСКИ,
ДЕЈАНЧО БОГДАНОВ,
ИГОР НИКОЛОВСКИ,
ЉУПЧО МИРЧОВСКИ,
ДЕЈАН ДЕНКОВСКИ,
РОБЕРТ ПЕТКОВСКИ,
БОБАН ТРАЈКОВСКИ,
МИЛЕ ЈАНЕСКИ,
ИГОР КОСТЕСКИ,
ДИМИТАР ДВОЈАКОВСКИ,
ВЛАТКО ПЕТРОВ,
ЗОРАН БУБЕВСКИ,
ИСАК РУФАТИ,
КОЛЕ КИТАНОВ,
БЛАГОЈЧЕ СИЉАНОВ,
ВЛАТКО МИЛЕНКОВСКИ,
ПЕЦЕ МАТИЧЕВСКИ,
СИНИША СТОИЛОВ,
БЛАЖО ТОЛЕВ,
ФЕЈЗО ЦЕЛАДИНОВСКИ,
МИЛЕ ГИНОВСКИ,
НАНЕ НАУМОСКИ,
САШО КИТАНОСКИ,
БРАНКО СЕКУЛОСКИ,
ГОРАН МИНОСКИ,
МАРКО ДЕСПОТОСКИ,
ЕРДОВАН ШАБАНОСКИ,
ЉУБЕ ГРУЈОСКИ,
ДАРКО ВЕЉАНОСКИ,
ПЕЦЕ СЕКУЛОСКИ,
ВЕБИ РУШИТОСКИ,
ТОМЕ БРДАРЕВСКИ,
БРАНКО ЈАНЕВ,
МАРЈАНЧО БОШКОВСКИ,
РАДЕ ЈАНКОВСКИ,
ГОЦЕ ЧАНКУЛОВСКИ,
ТОМИСЛАВ НАСТЕВСКИ,
ИВИЦА ЗЛАТЕВСКИ,
ТОМЕ ДИМОСКИ,
ЌАМУРАН ШАЌИРОВ,
ЉУБОМИР АКИМОВСКИ И
ВИДАНЧО КОЦЕВСКИ

со МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ

за покажаната исклучителна храброст и самопрегор во одбрана на територијалниот интегритет и суверенитет на Република Македонија загинали како припадници на Армијата на Република Македонија.

Бр. 10-1418/1
17 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

2677.

Указ бр. 36
17 август 2012 година

Врз основа на член 84, алинеја 8 од Уставот на Република Македонија

ПОСМРТНО СЕ ОДЛИКУВААТ:

ТОНИ СПАСОВСКИ,
ГОРАН РИСТОВСКИ,
БРАНЕ СПАСОВСКИ,
ИГОР ГОРЕСКИ,
СЛАВЧО ВАСИЛЕВ,
ТОНИ ДАВИТКОВСКИ,
ЈАНКО ШИРИЌ,
АЛЕКСАНДАР ТАСКОВСКИ,
МИКИ ИВАНОВСКИ,
АЛЕКСАНДАР ВАСИЌ и
ЗЛАТКО ВЕЉАНОВСКИ

со МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ

за покажаната исклучителна храброст и самопрегор при извршување на меѓународната мировна мисија “АЛТЕА” во Босна и Херцеговина со што дадоа исклучителен придонес за градењето на мирот и стабилноста во регионот, а со тоа и афирмирање на Армијата на Република Македонија во меѓународни рамки.

Бр. 10-1419/1
17 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

2678.

Указ бр. 32
Од 15 август 2012 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 5/2003, 58/2006, 110/2008 и 51/2011), член 74 и 75 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2010, 23/2011, 47/2011, 148/2011 и 55/2012),

СЕ РАЗРЕШУВА

генерал мајор Димов Панче Зоран

Советник во кабинетот на Началникот на Генералштабот на Армијата на Република Македонија.

Лична ВЕС: 31240

Овој указ да се изврши на ден 18 август 2012 година.

Бр. 07-1401/1
15 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Горге Иванов**, с.р.

2679.

Указ бр. 33
Од 15 август 2012 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 5/2003, 58/2006, 110/2008 и 51/2011), член 74 и 75 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2010, 23/2011, 47/2011, 148/2011 и 55/2012),

СЕ РАЗРЕШУВА**бригаден генерал Галазовски Стајо Киро**

Заменик на Командантот на Здружената оперативна команда на Армијата на Република Македонија.

Лична ВЕС: 31240

Овој указ да се изврши на ден 18 август 2012 година.

Бр. 07-1402/1
15 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

2680.

Указ бр. 34
Од 15 август 2012 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 5/2003, 58/2006, 110/2008 и 51/2011), член 74 и 75 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2010, 23/2011, 47/2011, 148/2011 и 55/2012),

СЕ УНАПРЕДУВА**ВО ЧИН БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ****полковник Рацај Ислам Мухамет**

ФЧ: полковник, по формација бригаден генерал

Лична ВЕС: 31140

Началник на штабот на Здружената оперативна команда, во Генералштабот на АРМ, во Армијата на Република Македонија.

Овој указ да се изврши на ден 18 август 2012 година.

Бр. 07-1403/1
15 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

2681.

Указ бр. 35
Од 15 август 2012 година

Врз основа на член 18, став 1, точка 11 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/2001, 5/2003, 58/2006, 110/2008 и 51/2011), член 74 и 75 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 36/2010, 23/2011, 47/2011, 148/2011 и 55/2012),

СЕ УНАПРЕДУВА**ВО ЧИН БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ****полковник Димчов Павле Стојан**

ФЧ: полковник, по формација бригаден генерал

Лична ВЕС: 31240

Командант на 1. Механизирана пешадиска бригада, во Здружената оперативна команда, во Генералштабот на АРМ, во Армијата на Република Македонија.

Овој указ да се изврши на ден 18 август 2012 година.

Бр. 07-1404/1
15 август 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
д-р **Ѓорге Иванов**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

2682.**О Б Ј А В А**

Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за екстрадиција, склучен во Охрид на 4 октомври 2011 година, ратификуван со Закон за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за екстрадиција („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/2012), влезе во сила на 17 јули 2012 година.

8 август 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Никола Поповски**, с.р.

2683.**О Б Ј А В А**

Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Косово за Гранично регулирање на железничкиот сообраќај, склучена во Скопје на 15 септември 2011 година, ратификувана со Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Косово за Гранично регулирање на железничкиот сообраќај („Службен весник на РМ“ бр. 25/2012), е влезена во сила на 2 март 2012.

8 август 2012 година
Скопје

Министер,
м-р **Никола Попоски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

2684.

Врз основа на член 67 став 4 од Законот за гранична контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 171/10), министерот за внатрешни работи во согласност со директорот на Дирекцијата за заштита на личните податоци донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА НАЧИНОТ НА ПРОВЕРКА НА ОТПЕЧАТОЦИ ОД ПРСТИ И ДЛАНКИ И ДРУГИ БИОМЕТРИСКИ ПОДАТОЦИ ПРИ ИЗВРШУВАЊЕ НА КОНТРОЛА НА ЛИЦА ОД СТРАНА НА ПОЛИЦИСКИОТ СЛУЖБЕНИК

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на проверка на отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци (фронтална дигитална слика, електронски потпис и ирис), при извршување на контрола на лица од страна на полицискиот службеник со цел исполнување на обврските утврдени во прописите за гранична контрола.

Член 2

Проверка на отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци се врши за утврдување на идентитетот на лицето и автентичноста на приложениот документ, со кој се преминува државната граница при влез и излез од територијата на Република Македонија.

Член 3

Земањето на отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци од страна на полицискиот службеник се врши со помош на електронски уреди – читачи со кои се врши автоматска обработка и споредба на земените биометриски податоци од лицето со податоците содржани во биометрискиот чип на приложениот патен документ, кој истиот го дал на увид при преминувањето на државната граница.

Член 4

За утврдување на идентитетот на лицето, земените отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци автоматски се обработуваат и проверуваат во соодветни национални и меѓународни биометриски бази на податоци, како и во „Стоп листи“ согласно закон.

Член 5

Земањето на отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци од страна на полицискиот службеник од лицата кои ја преминуваат државната граница се врши на не систематска основа во случаите кога постои сомнение во нивниот идентитет, применувајќи го при тоа начелото на приватност во врска со обработката и заштитата на личните податоци.

Член 6

Со цел зголемување на протокот на патници на граничните премини може да се воспостави „електронска врата - E-gate“ при што граничните проверки и идентификацијата на лица се врши на систематска основа со помош и употреба на автоматизиран електронски систем за биометриска идентификација на лица.

Член 7

Земените отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци по извршеното собирање и споредба веднаш се бришат согласно прописите за заштита на личните податоци.

По исклучок од ставот 1 на овој член земените отпечатоци од прсти и дланки и други биометриски податоци може да се чуваат најмногу до пет години од денот на нивното земање во следните случаи:

- кога е утврден лажен идентитет односно откриено е лице со двоен идентитет,
- заради заштита на јавниот ред и националната безбедност,
- заради борба против тероризмот, или
- на барање на надлежните судски органи.

Член 8

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 09-1047/5
30 јули 2012 година
Скопје

Бр. 12.1-46283/1
27 јули 2012 година
Скопје

Директор на Дирекција за заштита на личните податоци,
Димитар Георгиевски, с.р.

Министер за внатрешни работи,
м-р Гордана Јанкулоска, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

2685.

Врз основа на член 20 став (4) од Законот за безбедност на производи („Службен весник на Република Македонија“ бр.33/06, 63/07, 24/11, 51/11 и 148/11), министерот за економија, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА МАШИНИ*

Член 1

Во Правилникот за безбедност на машини („Службен весник на Република Македонија“ бр.123/09 и 113/11), во член 3 по точката „(ј)“ се додава нова точка „(к)“ која гласи:

„(к) „суштествените барања од аспект на здравје и безбедност“ се задолжителни и се однесуваат на проектирањето и изработката на производи кои се предмет на овој правилник, за да се обезбеди високо ниво на заштита на здравјето и безбедноста на луѓето и каде што е соодветно на домашните животни и имотот, а каде што е применливо и на заштитата на животната средина. Суштествените барања од аспект на здравје и безбедност за заштита на животната средина се применуваат само за машини наведени во делот 2.4 од Прилог 1 од овој правилник.“

Член 2

Во член 7 ставот (1) се менува и гласи:
„(1) Машините можат да се пуштаат на пазар и / или да се стават во употреба само ако се во согласност со одредбите на овој правилник и ако не го загрозуваат здравјето и безбедноста на луѓето, а каде што е соодветно и на домашните животни и имотот, а каде што е применливо и на животната средина, кога се правилно инсталирани и одржувани и се користат за нивната намена или според разумно предвидените барања.“

Член 3

По членот 9 се додава нов член „9-а“ кој гласи:

„Член 9-а

(1) Доколку органот за надзор на пазарот потврди дека машините се опфатени со одредбите на овој правилник, истите имаат СЕ обележување, ЕС изјава за со-

* Со овој правилник се врши усогласување со Директивата 2009/127/ЕС на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009 година, за дополнување на Директивата 2006/42/ЕС во поглед на примената на машините за пестициди. EU- CELEX br. 32009L0127

образност и се употребуваат во согласност со првичната намена или во согласност со разумно предвидените услови, но може да го загрозат здравјето и безбедноста на луѓето или на домашните животни и имотот, а доколку е возможно и на животната средина, тогаш органот за надзор на пазарот презема соодветни мерки за повлекување на таквите машини од пазарот, забрана за пуштање на пазар и/или ставање во употреба на таквите машини или ограничување на слободното движење на истите.

(2) Ако органот за надзор на пазарот преземе мерки согласно став (1) од овој член тогаш треба да ги наведе причините за несообразност во врска со донесената одлука и тоа за:

(а) пропустот во суштествените барања од аспект на здравје и безбедност од Прилог 1 од овој правилник;

(б) несоодветна примена на хармонизираните стандарди; и

(в) недостатоци во самите хармонизирани стандарди.“

Член 4

Во член 13 по ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4) кои гласат:

„(3) Согласно Уредбата за постапката за донесување на решение за овластување на правното лице за вршење на оцена на сообразност, начинот на известување за стекнување на својство на телата за оцена на сообразност, начинот на известување за укинување на решението за овластување и формата и содржината на регистарот на телата за оцена на сообразност, министерот надлежен за донесување на технички прописи од соодветната област кој дал претходна согласност за донесување на решение за овластување, постојано ќе ја следи работата на овластените тела за оцена на сообразност, за да се провери дали тие постојано ги исполнуваат условите од член 13 став (1), член 14 став (1), член 15 и член 16 од овој правилник, но ако телото за оцена на сообразност престанало да ги исполнува условите утврдени во член 13 став (1), член 14 став (1), член 15 и член 16 од овој правилник, тогаш писмено го известуваат Министерството за економија за настанатата промена на условите, а Министерството за економија решението за овластување го укинува и ја повлекува неговата нотификација.

(4) Ако овластеното тело за оцена на сообразност смета дека не се исполнети суштествените барања од овој правилник или дека производителот не ги задоволува потребните барања, или дека сертификатот за ЕС испитување на тип или одобрението за системот за обезбедување на квалитет не требало да биде издадено, имајќи ги предвид принципите на пропорционалност, тогаш тоа врши суспендирање или повлекување на издадениот ЕС сертификат или одобрение или става ограничување на истиот давајќи детални причини, освен ако производителот не гарантира почитување на таквите барања со примена на соодветни корективни мерки. Во случај на суспендирање или повлекување на ЕС сертификатот или одобрението или ставање на ограничување на истото, или во случаи кога е потребна интервенција од органот за надзор на пазарот, овластеното тело за оцена на сообразност го известува Министерството за економија. Согласно Уредбата за заедничка рамка за пуштање на производите на пазар и начинот на известување за стекнување на својство на телата за оцена на сообразност и начинот на назначување (нотификација) на телата за оцена на сообразност во Европската комисија, Министерството за економија ја известува Комисијата и другите земји-членки без одлагање.“

Член 5

Во член 16 по ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5) кои гласат:

„(4). Телото за оцена на сообразност треба да учествува во активностите за координација, односно директно или индиректно да учествува во усвојувањето на хармонизирани стандарди, или да гарантира дека е запознаено со состојбата во однос на одредбите од донесените прописи.

(5). Телото за оцена на сообразност ако престани да ја обавува дејноста за која е овластено, тогаш треба да ги преземе сите мерки потребни за да се осигура дека техничките досиеја од неговите клиенти се испратени на друго тело за оцена на сообразност или се доставуваат до Министерството за економија за нивно архивирање.“

Член 6

Во член 18 ставот (2) се менува и гласи:

„Ако се утврди дека обележувањето не е во согласност со одредбите на овој правилник, тогаш производителот или неговиот овластен застапник треба да ја сообразат машината со Законот за безбедност на производите, а доколку машината не се сообрази, органот надлежен за надзор на пазарот треба да преземе соодветни мерки за да го ограничи или да го забрани пуштањето на пазар на машината или да гарантира дека е повлечена од пазарот согласно член 36 од Законот за безбедност на производите.“

Член 7

Прилог 1 се заменува со нов Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 8

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 25-3542/5
7 август 2012 година
Скопје

Министер,
Ваљон Сараќини, с.р.

ПРИЛОГ 1

Суштествени барања од аспект на здравје и безбедност во врска со проектирањето и изработката на машини

ОСНОВНИ НАЧЕЛА

1. Производителот на машините или неговиот овластен застапник треба да гарантираат дека процената на ризик се врши со цел да се утврдат барањата за здравје и безбедност што се однесуваат на машините. Машините треба да бидат проектирани и изработени земајќи ги предвид резултатите од процената на ризикот.

Преку повторливиот процес на проценка на ризикот и намалување на ризикот наведен погоре, производителот или неговиот овластен застапник:

- ги утврдуваат ограничувањето на машините, вклучувајќи ги нивните намени на употреба и секоја предвидлива неправилна употреба,

- ги идентификуваат опасностите што може да ги предизвикаат машините и соодветни опасни ситуации,

- ги проценуваат ризиците, земајќи ја предвид сериозноста на евентуална повреда или оштетување на здравјето, како и веројатноста од такви појави,

- ги проценуваат ризиците со цел да определат дали е неопходно намалувањето на ризикот, во согласност со целта на овој правилник,

- ги отстрануваат опасностите или ги намалуваат ризиците поврзани со овие опасности по пат на примена на заштитни мерки по приоритетен ред утврден во точка 1. 1.2 точка (б), од овој Прилог.

2. Обврските утврдени со суштествените здравствени и безбедносни барања се применуваат само кога соодветната опасност постои за односните машини, кои се користат според условите предвидени од производителот или неговиот овластен застапник, а исто така и во предвидливи вонредни ситуации. Во секој случај, се применуваат начелата на сеопфатна безбедност наведена во точка 1.1.2 од овој Прилог и обврските во врска со обележување на машината и упатствата дадени во точките 1.7.3 и 1.7.4 од овој Прилог.

3. Суштествените здравствени и безбедносни барања утврдени во овој Прилог се задолжителни; Сепак, земајќи ги предвид последните достигнувања, може да не се постигнат целите определени од нив. Во тој случај, машините треба, колку што е можно, да бидат проектирани и изработени со цел приближување кон овие цели.

4. Овој Прилог е составен од неколку дела. Првиот дел има општ опсег и се однесува на сите видови машини. Другите делови се однесуваат на одредени видови посепцифични опасности. Сепак, од суштествено значење е да се прегледа целиот овој Прилог со цел да се обезбеди исполнувањето на сите релевантни суштествени барања. При проектирање на машините, се земаат предвид барањата од општиот дел и барањата на еден или повеќе од другите делови, во зависност од резултатите од процената на ризикот извршен во согласност со точка 1 на Основните начела од овој Прилог. Суштествените барања од аспект на здравје и безбедност за заштита на животната средина се применливи само за машини наведени во делот 2.4 од овој Прилог.

1. СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ

1.1. ОПШТИ ЗАБЕЛЕШКИ

1.1.1. Дефиниции

За целите на овој Прилог:

(а) „опасност“ значи потенцијален извор за повреда или оштетување на здравјето;

(б) „опасна зона“ значи зона во и/или околу машината во која дадено лице е изложено на ризик по негово здравје или безбедност;

(в) „изложено лице“ значи секое лице кое се наоѓа целосно или делумно во опасна зона;

(г) „оператор“ значи лице или лица кои се задолжени за инсталирање, управување, приспособување, одржување, чистење, поправање или транспортирање на одредени машини;

(д) „ризик“ значи комбинација од веројатноста и степенот на повреда или оштетување на здравјето што можат да настанат во одредени опасни ситуации;

(е) „заштитник“ значи дел од машината што се користи специјално за обезбедување заштита со физичка бариера;

(ж) „заштитен уред“ значи уред (различен од заштитник) што го намалува ризикот, самостојно или заедно со заштитникот;

(з) „наменета употреба“ значи употреба на машината во согласност со информациите обезбедени во упатствата за употреба;

(4) „предвидлива неправилна употреба“ значи употребата на машината на начин кој не е предвиден во упатствата за употреба, а кој може да резултира од лесно предвидливо човечко однесување.

1.1.2. Начела за сеопфатна безбедност

(а) Машините мора да биде проектирани и изработени за да одговараат на нивната функција и да може да се управуваат, приспособуваат и одржуваат без да се изложуваат лицата на ризик, кога тие операции се вршат според предвидените услови, но исто така водејќи сметка за секоја предвидлива неправилна употреба на машините.

Цел на преземените мерки треба да биде отстранување на сите ризици во текот на предвидениот век на траење на машината вклучувајќи ги фазите на транспорт, монтажа, демонтажа, исклучување и исфрлање од употреба.

(б) При селектирање на најсоодветни методи, производителот или неговиот овластен застапник треба да ги применуваат следниве начела, по овој редослед:

- колку што е можно, отстранување или намалување на ризиците, (гарантирање безбедност при проектирање и изработка на машината),

- преземање на неопходните заштитни мерки во врска со ризиците што не можат да се отстранат,

- информирање на корисниците за преостанатите ризици од какви било недостатоци на усвоените заштитни мерки, посочување дали се бара посебна обука и определување на неопходноста од обезбедување на лична заштитна опрема.

(в) При проектирањето и изработката на машините и при подготвувањето на упатствата, производителот или неговиот овластен застапник исто така треба да ја предвидат не само наменетата употреба на машините туку и секоја предвидлива неправилна употреба на машината.

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да се спречи секоја неправилна употреба, ако таквата употреба предизвикува ризик. Во упатствата за работа треба да се предвиди несоодветна примена на машините, која според искуствата можат да настанат.

(г) При проектирање и изработка на машините треба да се земаат предвид ограничувањата на кои е подложен операторот како резултат на неопходноста или предвидлива употреба на опремата за лична заштита.

(д) Машината треба да биде опремена со сета посебна опрема и прибор, суштествено безбедно приспособување, одржување и користење на машината.

1.1.3. Материјали и производи

Материјалите што се употребуваат за изработка на машини или производи што се употребуваат и се добиваат во текот на нејзината употреба не смеат да ја загрозуваат безбедноста или здравјето на изложените лица. Онаму каде што се користат течности, машините треба да биде проектирани и изработени така што да се спречат ризици при полнење, употреба, поправка или истекување.

1.1.4. Осветлување

Машината треба да биде опремена со сопствено осветлување соодветно за односните операции, кога постои можност од појава на ризик поради недостаток на светлина и покрај амбиенталното осветлување со нормална јачина.

Машината треба да биде проектирана и изработена така што да нема подрачје со сенка што може да претставува опасност, да нема иритирачко заслепување и да нема опасни стробоскопски ефекти на подвижните делови поради осветлувањето.

Внатрешните делови за кои е потребна честа проverka и приспособување, како и подрачјата за одржување, треба да имаат соодветно осветлување.

1.1.5. Проектирање на машини за полесно ракување со нив

Машините, или секој нивни дел, треба:

- да бидат погодни за безбедно ракување и транспортирање,

- да бидат пакувани или да се проектирани за да може безбедно и без оштетување да се складираат.

Во текот на транспортот на машините и/или нејзините делови, не треба да постои можност од ненадејни движења или опасности поради нестабилност, ако со машината и/или нејзините делови се ракува во согласност со упатствата.

Кога тежината, големината или обликот на машините или нејзините различни составни делови не дозволуваат да се поместуваат со рака, машините или секој нејзин составен дел треба:

- да бидат опремени со места за прикачувања на опрема за подигање, или
- да се проектирани така што да можат да бидат опремени со такви прикачувања, или
- да имаат таква форма за да може стандардната опрема за подигање лесно да се прикачи.

Кога машината или еден од нејзините составни делови треба да се поместат со рака, неопходно е:

- да може лесно да се поместуваат, или
- да бидат опремени за безбедно подигање и поместување.

Треба да се предвидат посебни мерки за ракување со алат и/или делови на машината кои, иако лесни, можат да бидат опасни.

1.1.6. Ергономија

Во наменетите услови за: употреба, неудобност, замор и физичко и психолошко оптоварување со кои се соочува операторот треба да се намалат до минимум, земајќи ги предвид ергономските начела, како што се:

- да се во предвид разновидноста на физичките димензии, силата и издржливоста на операторот,
- да се обезбеди доволно место за движење на деловите на телото на операторот,
- да се избегнува ритам на работа определен од машината,
- да се избегнува следење кое бара долг концентрација,
- интерактивното поврзување меѓу човек и машина да се приспособи на предвидливите карактеристики на операторите.

1.1.7. Работни места

Работното место треба да биде проектирано и изработено така што да се избегне секаков ризик од издувни гасови и/или недостиг на кислород.

Ако е машината наменета да се користи во опасни средини што претставуваат ризик за здравјето и безбедноста на операторот или ако самата машина предизвикува опасна средина, треба да се обезбедат соодветни начини за обезбедување на добри работни услови за операторот, како и заштита од секакви предвидливи опасности.

Каде што е соодветно, работното место треба да е опремено со соодветна кабина проектирана, изработена и/или опремена да ги исполнува горенаведените барања. Излезот треба да овозможува брза евакуација. Освен тоа, каде што е тоа погодно, треба да се обезбеди излез за итни случаи, и тоа во правец што е различен од вообичаениот излез.

1.1.8. Седишта

Работните места што претставуваат составен дел од машините треба да се проектирани за да може да се монтираат седишта таму каде што е тоа погодно и кога дозволуваат работните услови.

Ако е предвидено операторот да седи во текот на работењето и работното место е составен дел од машината, седиштето треба да биде обезбедено заедно со машината.

Седиштето на операторот треба да му овозможува стабилна положба. Освен тоа, седиштето и растојанието од контролните уреди треба да бидат приспособени на операторот.

Ако машината подлежи на вибрации, седиштето треба да биде проектирано и изработено така што да се намалат вибрациите, што се пренесуваат на операторот, на најниското ниво што е разумно можно. Носачите на седиштето треба да ги издржуваат сите оптоварувања на кои тие можат да се подложат. Кога под нозете на операторот нема под, треба да се обезбедат потпори за нозете покриени со материјал против лизгање.

1.2. СИСТЕМИ ЗА УПРАВУВАЊЕ

1.2.1. Безбедност и веродостојност на системите за управување

Системите за управување треба да бидат проектирани и изработени така што да спречуваат појава на опасни ситуации. Пред сè, тие треба да се проектирани и изработени така што:

- да можат да ја задржат својата функција при строги работни услови и надворешни влијанија,
- неисправност на хардверот или софтверот на системот за управување да не предизвика опасни ситуации,
- грешки во логиката на системот за управување да не предизвика опасни ситуации,
- разумно предвидлива човечка грешка во текот на работењето да не предизвика опасни ситуации.

Посебно внимание треба да се посвети на следниве ситуации:

- машината не треба да стартува неочекувано,
- параметрите на машината не смеат да се променат без контрола, кога таквите промени можат да водат кон опасни ситуации,
- машините не треба да се спречат да престанат со работа ако командата за стопирање е веќе дадена,
- ниту еден подвижен дел од машината или парче што го држи машината не треба да падне или да биде исфрлено,
- автоматското или рачно стопирање на подвижни делови, кои и да се треба да се одвива непречено,
- заштитните уреди треба да останат целосно ефикасни или да дадат команда за стопирање,
- деловите на системот за управување поврзани со безбедноста треба да се применуваат во согласност со сите елементи на машините и/или делумно комплетирани машини.

При користење на безжично управување, автоматското стопирање треба да се активира кога не се примаат исправни сигнали за управување, вклучувајќи прекин и во комуникацијата.

1.2.2. Уреди за управување

Уредите за управување треба да бидат:

- јасно видливи и препознатливи, а каде е можно да се употребуваат пиктограми,
- поставени така да овозможат безбедно оперирање без двоумење или губење време и без двосмисленост,
- проектирани, така што движењето на управување да е соодветно со неговиот ефект,
- лоцирани надвор од опасните зони, со исклучок на одредени управувачки уреди каде што е тоа потребно, како што се прекинувачи за итен случај или конзола за обука и програмирање,
- поставени така, што при нивното работење да не можат да предизвикаат дополнителен ризик,
- проектирани или заштитени така што саканиот ефект, каде е вклучена опасност, не може да се постигне без активирање,
- изработени така што ќе можат да ги издржуваат предвидливите сили; посебно внимание треба да се посвети на уредите за итно стопирање што можат да бидат подложени на значителни сили.

Ако некој управувачки уред е проектиран и изработен за извршување на повеќе операции, тогаш секоја операција треба јасно да биде назначена за да не дојде до забуна.

Управувачките уреди треба да се уредени така што нивниот распоред, движење и отпор при работа да се во согласност со дејството што треба да се врши, земајќи ги во предвид ергономските начела.

Машините треба да бидат опремени со индикатори потребни за нивно безбедно работење. Операторот треба да може да ги чита листите од местото на управување.

Од секое управувачко место, операторот треба да има можност да се осигури дека нема никој во опасните зони, или пак управувачкиот систем треба да е проектиран и изработен така што да спречува стартување на машината додека има некој во опасната зона.

Ако ниту една од овие можности не може да се примени, пред да се стартува машината, тогаш треба да се даде звучен и/или светлосен предупредувачки сигнал. Изложените лица треба да имаат време да ја напуштат опасната зона или да го спречат стартувањето на машините.

Ако е неопходно, треба да се обезбедат начини за гарантирање дека машината може да се управува само од управувачките места лоцирани во една или повеќе претходно утврдени зони или локации.

Кога има повеќе од едно управувачко место, системот за управување треба да биде проектиран така што при употреба на едно управувачко место, ја исклучува употребата на другите, освен активирањето за стоп и стопирање во итни случаи.

Кога машината има едно или повеќе работни места, секое место треба да биде обезбедено со сите потребни уреди за управување без да се попречуваат операторите меѓусебно или да се доведуваат едни со други во опасни ситуации.

1.2.3. Стартување

Треба да е возможно машините да стартуваат само со намерно активирање на уредот за управување обезбеден за таа цел.

Истото барање се применува:

- при повторно стартување на машината по стопирање, од каква било причина,
- при спроведување значајна промена во работните услови.

Сепак, повторно стартување на машината или промена во работните услови можат да се извршат со намерно активирање на уред различен од уредот за управување обезбеден за таа цел, под услов тоа да не води кон опасна ситуација.

За функционирање на машината во автоматски режим на работа, стартувањето на машината, повторното стартување по стопирање или промената во работните услови можат да бидат можни без интервенција, под услов тоа да не води кон опасна ситуација.

Кога машината има неколку управувачки уреди за старт, а операторите можат да се загрозуваат меѓусебно, треба да се монтираат дополнителни уреди за да ги исклучат таквите ризици. Ако безбедноста бара стартувањето и/или стопирањето да се вршат во одреден редослед, тогаш треба да има уреди што гарантираат дека овие операции се вршат во правилен редослед.

1.2.4. Стопирање

1.2.4.1. Нормално стопирање

Машините треба да бидат опремени со управувачки уреди со кои на безбеден начин може да се изврши на полно стопирање.

Секое работно место треба да биде опремено со управувачки уред за стопирање на некои или сите функции на машините, во зависност од постојните опасности, така што машините да се сметаат за безбедни.

Управувањето за стопирање на машините треба да имаат приоритет над управувањето за стартување.

Ако се стопираат опасните функции на машините, тогаш треба да се прекине напојувањето со енергија на односните активатори

1.2.4.2. Оперативно стопирање

Кога, од оперативни причини се активира стопирање, тогаш тоа не смее да го прекинува напојувањето со енергија на активаторите и состојбата на стопирањето треба да се следи и одржува.

1.2.4.3. Итно стопирање

Машините треба да бидат опремени со еден или повеќе уреди за итно стопирање со кои ќе се овозможи отстранување на постоечката или потенцијалната опасност.

Можни се следниве исклучоци:

- кај машини во кои уредот за итно стопирање не го намалува ризикот, затоа што не го намалува времето за стопирање или пак ако не може да се преземат посебни мерки потребни за да се спречи ризикот и
- преносни машини што се држат и/или управуваат со рака.

Уредот треба:

- да има јасно препознатливи, јасно видливи и брзо пристапни управувачки уреди,
- да се стопира опасниот процес што е можно побрзо, без да се создадат дополнителни ризици,
- каде што е тоа неопходно, да се активираат или да се дозволи активирање на одредени движења за заштита.

Активното дејство на уредот за итно стопирање престанува со неговото вклучување, а тоа вклучување на уредот за итно стопирање треба да трае сè додека има потреба; но не треба да постои можност уредот сам од себе да се вклучи, без да се деактивира командата за стопирање; која е возможна со соодветно дејство врз уредот за итно стопирање, а исклучувањето на уредот не треба повторно да ја вклучи машината, туку само да дозволи повторно рестартирање.

Функцијата за итно стопирање треба да биде расположлива и оперативна во секое време, без разлика на начинот на работа.

Уредите за итно стопирање треба да бидат поддршка на другите безбедносни мерки, а не нивна замена.

1.2.4.4. Машински склоп

Во случај кога машините или деловите на машините се проектирани да работат заедно, машините треба да се проектирани и изработени така што управувачките уредите за стопирање, вклучувајќи ги уредите за итно стопирање, можат да ги запрат не само машините туку исто така и поврзаната опрема, ако нејзиното понатамошно работење може да биде опасно.

1.2.5. Избор на управувачки или оперативни начини на работа

Избраниот начин на управување или оперативен начин на работа треба да има приоритет над сите други управувачки или оперативни начини на работа, со исклучок на итното стопирање.

Доколку машината е проектирана и изработена да овозможува нејзина употреба во неколку управувачки или оперативни начини на работа што бараат различни заштитни мерки и/или работни постапки, таа треба да е опремена со бирач на начинот на работа што може да се заклучи во секоја позиција. Секоја позиција на бирачот треба да биде јасно препознатлива и треба да одговара на еден оперативен или управувачки начин на работа.

Бирачот може да биде заменет со друг метод на бирање што ја ограничува употребата на одредени функции на машината до одредени категории на оператор.

Ако за одредени операции, машината треба да може да работи со преместен или отстранет заштитник и/или исклучен заштитен уред, бирачот на управувачкиот или оперативниот начин на работа треба истовремено:

- да ги исклучи сите други управувачки или оперативни начини на работа,
- да дозволи работење на опасни движења само преку управувачките уреди што имаат постојана активност,
- да дозволи работење на опасни движења само во услови на мал ризик, а во исто време да спречува опасности поврзани во серија,

- да спречи секакво работење на опасни движења со намерно или ненамерно дејствување на сензорите на машината.

Ако овие четири услови не можат да се исполнат истовремено, бирачот на управувачкиот или оперативниот начин на работа треба да активира други заштитни мерки проектирани и изработени со цел да се обезбеди безбедна интервентна зона.

Освен тоа, операторот треба да биде способен да ја управува работата на деловите на коишто работи, до точка на приспособување.

1.2.6. Прекин на напојувањето со енергија

Прекинувањето, повторното воспоставување по прекин или протоколот на каков било начин на напојувањето со енергија на машината не треба да води кон опасни ситуации.

Посебно внимание треба да се посвети на следниве ситуации:

- машината не треба да стартува неочекувано,
- параметрите на машината не смеат да се променат без контрола, кога таквите промени можат да водат кон опасни ситуации,
- машината не треба да се спречи да престане со работа ако командата за стопирање е веќе дадена,
- не треба да падне или да се исфрли ниту еден подвижен дел од машината или работно парче што го држи машината,
- не треба да се спречува автоматското или рачно стопирање на кој и да е подвижен дел,
- заштитните уреди треба да останат целосно ефикасни или да дадат команда за стопирање.

1.3. ЗАШТИТА ОД МЕХАНИЧКИ ОПАСНОСТИ

1.3.1. Ризик од губење стабилност

Машините, нејзините компоненти и опремата треба да се доволно стабилни за да се избегне превртување, паѓање или неконтролирани движења во текот на транспортот, монтажата, демонтажата и кое било друго дејство поврзано со машините.

Ако формата на самата машина или нејзината наменета инсталација не нудат доволно стабилност, тогаш во упатствата треба да се наведат и да се означат соодветните места и средства за прицврстување.

1.3.2. Ризик од хаварија во текот на работењето

Различните делови на машините како и нивните елементи за спојување треба да бидат во можност да го издржат оптеретувањата на кои се изложени кога се користат.

Трајноста на употребените материјали треба да е соодветна на карактеристиките на работната средина предвидена од страна на производителот или неговиот овластен застапник, особено во врска со појавата на замор, стареење, корозија и абење.

Од безбедносни причини во упатствата треба да се наведе видот и динамиката на потребните редовните проверки и сервиси. Каде што е потребно, во нив треба да се наведат деловите подложни на абење и критериумите за нивна замена.

Кога ризикот од кршење или распаѓање останува и покрај преземените мерки, односните делови треба да се монтираат, постават и/или заштитат така што ситните парчиња да бидат задржани, за да се избегнат опасни ситуации.

Крутите и флексибилните цевководи низ кои поминуваат течности, особено оние под висок притисок, треба да можат да го издржат предвидениот внатрешен и надворешен притисок и треба да бидат цврсто прицврстени и/или заштитени за да се осигури дека не постои ризик од кршење.

Кога работното парче што треба да се обработува автоматски се става во алатот, тогаш треба да се исполнат следниве услови за да се избегнат ризици по изложените лица:

- кога обработуваното парче доаѓа во контакт со алатот, тогаш алатот треба да ги постигне нормалните работни услови,

- кога алатот стартува и/или запира (намерно или случајно), брзината на поместот на работното парче и движењето на алатот треба да бидат координирани.

1.3.3. Ризици од предмети што паѓаат или се исфрлаат

За да се спречат ризици, предизвикани од предмети што паѓаат или се исфрлаат, треба да се преземат мерки на претпазливост.

1.3.4. Ризици од површини, рабови или агли

Доколку тоа им го дозволува функцијата, достапните делови на машината не треба да имаат остри рабови, остри агли или груби површини што можат да предизвикаат повреда.

1.3.5. Ризици поврзани со комбинирани машини

Кога е машините се наменети да изведуваат неколку различни операции со рачно поместување на парчето помеѓу секоја операција (комбинирана машина), тогаш треба да бидат проектирани и изработени така што да овозможат употреба на секој елемент посебно, без другите елементи да создаваат ризик за изложените лица.

За таа цел, секој елемент што не е заштитен треба да постои можност посебно да стартува и запира.

1.3.6. Ризици поврзани со промени во работните услови

Кога машината е проектирана и изработена за вршење на операции под различни услови на употреба, тогаш изборот и приспособувањето на овие услови треба да се врши безбедно и сигурно.

1.3.7. Ризици поврзани со подвижни делови

Подвижните делови на машините треба да се проектирани и изработени така што да спречат ризици од контакт што може да доведе до незгоди или ако продолжуваат ризиците треба да бидат опремени со заштитници или со заштитни уреди.

Треба да се преземат сите неопходни чекори за спречување на случајно блокирање на подвижните делови вклучени во работата. Во случаи кога, и покрај преземените мерки на претпазливост, можна е појава на блокирање, треба да се обезбедат неопходните посебни заштитни уреди и алати, каде што е соодветно, за да се овозможи безбедно деблокирање на опремата.

Посебните заштитни уреди и начинот на кој треба да се користат се идентификуваат во упатствата, а каде што е можно и со знак на машината.

1.3.8. Избор на заштита од ризици што се јавуваат од подвижни делови

Заштитниците или заштитните уреди проектирани за заштита од ризици што се јавуваат од подвижните делови треба да се изберат врз основа на видот на ризикот. Треба да се користат следните насоки за помош при изборот.

1.3.8.1. Движечки преносни делови

Заштитниците проектирани за заштита на изложените лица од опасности предизвикани од движечки преносни делови треба да се:

- неподвижни заштитници, согласно точка 1.4.2.1 од овој Прилог, или

- подвижни заштитници со механизам за заклучување согласно точка 1.4.2.2 од овој Прилог.

Подвижните заштитници со механизам за заклучување треба да се користат онаму каде што е предвиден почест пристап.

1.3.8.2. Подвижни делови вклучени во процесот

Заштитниците или заштитните уреди проектирани да ги заштитуваат изложените лица од опасности, што произлегуваат од подвижните делови вклучени во процесот, треба да бидат:

- фиксни заштитници како што е наведено во точка 1.4.2.1 од овој Прилог, или

- подвижни заштитници како што е наведено во точка 1.4.2.2 од овој Прилог, или
- заштитни уреди како што е наведено во точка 1.4.3 од овој Прилог, или
- комбинација од горенаведените.

Изведбата на одредени подвижни делови директно вклучени во процесот не можат да бидат потполно или делумно недостапни во текот на работењето, бидејќи на процесот што бара интервенција од операторот, таквите делови треба да бидат опремени со:

- неподвижни или подвижни заштитници со механизам за заклучување, што спречуваат пристап до оние места на деловите што не се користат во работата, и
- прилагодливи заштитници како што е наведено во точка 1.4.2.3 од овој Прилог што го ограничуваат пристапот до оние места на подвижните делови каде што е пристапот неопходен.

1.3.9. Ризици од неконтролирани движења

Кога дел од машината е стопиран, секое отстапување од позицијата на запирање, од која било причина различна од дејствување на уредите за управување, треба да се спречи или треба да биде од таков што не претставува опасност.

1.4. ПОТРЕБНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ШТИТНИЦИТЕ И ЗАШТИТНИТЕ УРЕДИ

1.4.1. Општи барања

Заштитниците и заштитните уреди треба:

- да имаат цврста конструкција,
- да стојат сигурно во место,
- да не предизвикуваат какви било дополнителни опасности,
- да не може лесно да се заобиколат или да се сметаат за нефункционални,
- да се поставени на соодветно растојание од опасната зона,
- да предизвикуваат минимално попречување на видното поле на производниот процес, и
- да овозможуваат вршење на клучните дејности неопходни при инсталирање и/или замена на алатите и за целите на одржување по пат на ограничување на пристапот само до подрачјето каде што треба да се изврши работата, ако е можно без да треба да се отстрани заштитникот или да се демантира заштитниот уред.

Освен тоа, заштитниците треба, каде што е возможно, да заштитат од исфрлање или паѓање на материјалите или предметите, како и од штетни емисии од машината.

1.4.2. Посебни барања за заштитниците

1.4.2.1. Неподвижни заштитници

Неподвижните заштитници треба да се прицврстени со системи што можат да се отворат или да се отстранат само со алати.

Нивните системи за прицврстување треба да останат прикачени на заштитниците или на машината откако ќе се демантираат заштитниците.

Каде што е возможно, заштитниците не треба да можат да останат на местото без своите прицврстувачки елементи.

1.4.2.2. Подвижни заштитници со механизам за заклучување

Подвижните заштитници со механизам за заклучување треба:

- колку што е можно, да останат прикачени на машината кога ќе се отворат,
- да бидат проектирани и изработени така што да можат да се приспособат само со намерно дејствување.

Подвижните заштитници со механизам за заклучување треба да бидат поврзани со подвижен заштитник што:

- го спречува стартувањето на опасните движења на машините сè додека не се затворат, и

- дава команда за стопирање кога повеќе не се затворени.

Кога е можно операторот да стигне во опасната зона пред да прекине ризикот од опасните функции на машината, подвижните заштитници, освен со уредот за заклучување, треба да бидат поврзани и со уред за заклучување на заштитници, којшто:

- го спречува стартувањето на опасните движења на машината сè додека заштитникот не се затвори и заклучи, и
- го држи заштитникот затворен и заклучен сè додека не прекине ризикот од опасните движења на машините.

Подвижните заштитници со механизам за заклучување треба да се проектирани така што отсуството или неисправноста на една од нивните компоненти го спречува стартувањето или стопирањето на опасните движења на машините.

1.4.2.3. Прилагодливи заштитници за ограничување на пристап

Прилагодливите заштитници за ограничување на пристап до оние места на подвижните делови што се безусловно неопходни за работата треба:

- во зависност од видот на работата да се рачно или автоматски прилагодливи, и
- да бидат лесно прилагодливи без употреба на алати.

1.4.3. Посебни барања за заштитните уреди

Заштитните уреди треба да се проектирани и вградени во системот на управување така што:

- подвижните делови да не можат да стартуваат сè додека се на дофат на операторот,
- изложените лица да не можат да ги дофатат подвижните делови додека се движат деловите, и
- отсуството или неисправноста на еден од нивните компоненти да спречува стартување или стопирање на подвижните делови.

Заштитните уреди треба да се нагудуваат само со намерно дејствување.

1.5. РИЗИЦИ ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ДРУГИ ОПАСНОСТИ

1.5.1. Напојување со електрична енергија

Ако се напојува машината со електрична енергија, таа треба да биде проектирана, изработена и опремена така што да се спречени или да може да се спречат сите опасности од електрична природа.

Целите за безбедност утврдени во Правилникот за електрична опрема наменета за користење во определен напонски опсег (LVD) се однесува и на машините. Сепак, обврските за оценка на сообразноста и пуштањето на пазар и/или ставање во употреба на машините во однос на опасностите поврзани со електричната енергија се регулирани само со овој Правилник.

1.5.2. Статички електрицитет

Машините треба да бидат проектирани и изработени, така да оневозможат или ограничат собирање на потенцијално опасни електростатски полнења и/или да биде опремена со систем за празнење.

1.5.3. Напојување со енергија, различна од електричната

Ако се напојува машината од извор на енергија различна од електричната, таа треба да биде проектирана, изработена и опремена така што да може да се избегнат сите ризици поврзани со таквите извори на енергија.

1.5.4. Грешки во монтажа

Појавата на грешки при монтирање или менување на одредени делови, што можат да претставуваат извор на ризик, треба да бидат оневозможени по пат на проектирање или изработка на тие делови или, во недостаток на наведеното, по пат на информации дадени за самите делови и/или нивните куќишта. Истите информации треба да се дадат за подвижни делови и/или нивните куќишта кога е потребно да се знае правецот на движење со цел да се избегне ризик.

Каде што е потребно, сите информации за ваквите ризици треба да бидат наведени во упатствата.

Кога погрешно поврзување може да биде извор на ризик, неправилното приклучување на конекторите треба да се оневозможи по пат на проектирање или, во недостаток на наведеното, по пат на информации дадени за елементите што треба да се поврзат и, каде што е потребно, за начините на поврзување.

1.5.5. Екстремни температури

За да се елиминира секаков ризик од повреда предизвикани при допир или престој во непосредна близина на делови или материјали на машината со високи или многу ниски температури, тогаш треба да се преземат мерки за заштита.

Исто така, треба да се преземат неопходни мерки за избегнување на ризик или заштита од исфрлање на врел или многу ладен материјал.

1.5.6. Пожар

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да се избегне секаков ризик од пожар или прегрејување предизвикано од самата машина или од гасови, течности, прашина, параа или други супстанции коишто ги создава или ги користи машината.

1.5.7. Експлозија

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да се избегне секаков ризик од експлозија, кој би го предизвикала самата машина или гасови, течности, прашина, пареи или други супстанции коишто ги создаваат или ги користат машините.

Машините треба да бидат во согласност со одредбите на посебни правилници, што се однесуваат на ризикот од експлозија предизвикана од нејзиното користење во потенцијално експлозивни атмосфери.

1.5.8. Бучава

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што ризиците коишто се резултат на емисии од бучава која се пренесува преку воздух да биде сведена на најниското ниво, земајќи го предвид техничкиот напредок и расположливоста на начините за намалување на бучава, посебно нејзиниот извор.

Нивото на предизвикана бучава може да се оцени во однос на споредбените податоци за предизвикување бучава за слични машини.

1.5.9. Вибрации

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што ризиците коишто резултат од вибрации предизвикани од машината да се намалат на најниското ниво, земајќи го предвид техничкиот напредок и расположливоста на начините за намалување на вибрации, посебно нивниот извор.

Нивото на предизвикување вибрации може да се процени во однос на споредбените податоци за предизвикување вибрации за слични машини.

1.5.10. Радијација

На машините треба да се отстрани непотребната емисија на радијација или да се намали до ниво каде што нема несакани ефекти врз изложените лица.

Секоја функционална јонизирачка емисија на радијација треба да се ограничи на најниското ниво што е доволно за правилно функционирање на машината во текот на монтирањето, употребата и чистењето. Кога постои ризик, треба да се преземат неопходните заштитни мерки.

Секоја функционална нејонизирачка емисија на радијација во текот на монтирањето, користењето и чистењето треба да се ограничи до ниво каде што нема несакани ефекти врз изложените лица.

1.5.11. Надворешна радијација

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што надворешната радијација да не смета на нејзиното работење.

1.5.12. Ласерско зрачење

Кога се користи ласерска опрема, следново треба да се земе предвид:

- ласерската опрема на машините треба да биде проектирана и изработена така што да се спречи секако случајно зрачење,

- ласерската опрема на машината треба да биде заштитена така што ефективното зрачење, зрачењето предизвикано со рефлексија или дифузија и секундарното зрачење не го загрозат здравјето,

- оптичката опрема за набљудување или приспособување на ласерската опрема на машините треба да биде таква што ласерското зрачење да не претставува ризик по здравјето.

1.5.13. Емисии на опасни материи и супстанции

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да можат да се спречат ризиците од вдишување, голтање, контакт со кожата, очите и мукозните мембрани и навлегувањето на опасните материи и супстанции преку кожата што ги создаваат тие.

Кога некоја опасност не може да се отстрани, машините треба да бидат опремени така што опасните материи и супстанции да може да се задржуваат, испуштаат, таложат по пат на распрскување со вода, филтрираат или третираат со друг подеднакво ефикасен метод.

Кога процесот не е потполно затворен во текот на нормално функционирање на машината, уредите за задржување и/или испуштање треба да се поставени така што да имаат максимален ефект.

1.5.14. Ризик од затворање во машината

Машините треба да бидат проектирани, изработени или опремени со средства за спречување на некое лице да остане затворено во неа или, ако тоа не е можно тогаш да има можност со соодветно средство да повика помош.

1.5.15. Ризик од лизгање, сопнување или паѓање

Деловите од машините околу кои е предвидено да се движат или да стојат лица треба да бидат проектирани и изработени така што да се спречи лизгање, сопнување или паѓање на лицата од овие делови.

Каде што е потребно, овие делови треба да бидат опремени со фиксни држачи за потребите на корисникот и да му овозможат одржување на рамнотежата.

1.5.16. Гром

Машината што има потреба од заштита од ефектите на гром додека е во употреба, треба да биде опремена со систем за приземување.

1.6. ОДРЖУВАЊЕ

1.6.1. Одржување на машината

Местата за приспособување и одржување треба да се лоцирани надвор од опасните зони. Треба да биде возможно приспособување, одржувањето, поправката, чистењето и сервисирањето да се вршат додека не работат машините.

Ако еден или повеќе од горенаведените услови не може да се исполни од технички причини, треба да се преземат мерки со коишто ќе се обезбеди безбедно вршење на овие операции (види точка 1.2.5 од овој Прилог).

Во случај на автоматски машини, а каде што е потребно и други машини, треба да се обезбеди приклучок за уред за поврзување на дијагностичка опрема за откривање на неисправности.

Компонентите на автоматските машини коишто треба често да се менуваат треба лесно и безбедно да се отстрануваат и да се менуваат. Пристапот до компонентите треба да овозможува овие работи да се вршат со неопходните технички средства во согласност со определен начин на дејствување.

1.6.2. Пристап до работните и сервисните места

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да овозможуваат безбеден пристап до сите места каде што е потребна интервенција во текот на функционирањето, подесувањето и одржувањето на машините.

1.6.3. Одвојување на енергетски извори

Машините треба да бидат опремени со приклучно-исклучни средства за одвојување на енергетските јизвори. Таквите приклучно-исклучни средства треба да бидат јасно означени. Треба да постои можност да се заклучат, ако повторното вклучување би ги довело во опасност изложените лица. Приклучно-исклучни средства треба исто така да можат да се заклучат, во случај кога операторот не е во можност од било која точка до која има пристап, да проверува дека напојувањето со енергија е сè уште прекинато.

Во случај машината да може да се приклучи на електрична енергија, доволно е отстранување на приклучокот, под услов операторот да може да провери од која било точка до која има пристап дека приклучокот останува отстранет.

По прекинување на енергијата, неопходно е да постои можност за нормално отстранување на преостаната или акумулирана енергија во инсталацијата на машината без ризик по изложените лица.

Како исклучок на условите утврдени во претходните ставови, одредени делови од инсталацијата можат да останат поврзани со извори на енергија со цел, на пример, да задржуваат делови, да заштитуваат информации, да осветлуваат ентериери, итн. Во тој случај, треба да се преземат посебни мерки за безбедност на операторот.

1.6.4. Интервенција на операторот

Машините треба да бидат проектирани, изработени и опремени така што потребата од интервенција на операторот да биде ограничена. Ако интервенцијата на операторот не може да се избегне, тогаш таа треба да биде извршена лесно и безбедно.

1.6.5. Чистење на внатрешни делови

Машините треба да бидат проектирани и изработени така што да биде возможно да им се исчистат внатрешните делови коишто имаат остаток на опасни супстанции или препарати без да се влегува во нив; исто така треба да се овозможи неопходно празнење од надвор. Ако е невозможно да се избегне влегување во машините, тие треба да бидат проектирани и изработени така што да се овозможи безбедно чистење.

1.7. ИНФОРМАЦИИ

1.7.1. Информации и предупредувања поставени на машините

Информациите и предупредувањата поставени на машините треба пред сè да бидат обезбедени во форма на лесно разбирливи симболи или пиктограми. Секоја писмена или усна информација и предупредување треба да биде изразено на македонски јазик, на еден или неколку службени јазици на Европската Заедница, коишто може да се утврдат во согласност со Договорот на земјата-членка во која машините се пуштаат на пазар и/или се ставаат во употреба, а може да биде придружена, на барање, со верзии на кој било друг службен јазик на Европската Заедница кој го разбираат операторите.

1.7.1.1. Информации и информациски уреди

Потребните информации за управување на машината треба да бидат обезбедени во недвосмислена и лесно разбирлива форма. Тие информации не треба да бидат преобемни за да не го оптоваруваат операторот.

Таблите (дисплеи) со визуелен приказ или кои било други интерактивни начини на комуникација меѓу операторот и машината треба да бидат лесни за разбирање и користење.

1.7.1.2. Уреди за предупредување

Кога здравјето и безбедноста на изложените лица може да биде загрозувано од неисправно функционирање на машината што не е надгледувана, таа треба да е опремена така што да дава соодветен звучен или светлосен сигнал како предупредување.

Кога е машината опремена со уреди за предупредување, тие треба да бидат недвосмислени и лесно приемливи. Операторот треба во секое време да биде во можност да го провери функционирањето на тие уреди за предупредување.

Треба да се почитуваат барањата од посебните прописи на Европската Заедница во врска со боите и со сигналите за безбедност.

1.7.2. Предупредување за останатите ризици

Кога остануваат ризиците и покрај интегрираните мерки за безбедност при проектирањето, заштитата и усвоените дополнителни заштитни мерки, треба да се обезбедат неопходни предупредувања, вклучувајќи уреди за предупредување.

1.7.3. Обележување на машините

Секоја машина треба да биде обележена видливо, читливо и трајно, најмалку со следниве податоци:

- назив и адреса на производителот, а каде што е погодно и неговиот овластен застапник,
- ознака на машината,
- СЕ обележување (види Прилог 3, од овој правилник),
- ознака на серија или тип,
- сериски број, ако има,
- година на производство, односно годината на производниот процес во која е завршена.

Забрането е поставување претходен или подоцнеж датум на машината од времето на прикачување на СЕ обележувањето.

Освен тоа, ако е машината проектирана и изработена за употреба во потенцијално експлозивни атмосфери, тоа треба соодветно да се обележи.

На машината треба исто така да бидат поставени целосни информации за нејзиниот тип, коишто се суштински за безбедна употреба. Таквите информации се предмет на барањата утврдени во точка 1.7.1 од овој Прилог.

Кога некој дел на машината треба да се помести во текот на функционирањето со опрема за подигање, неговата маса треба да е читливо, трајно и недвосмислено означена.

1.7.4. Упатства

Секоја машина пред да се на пушти на пазар и/или стави во употреба треба да биде придружена со упатства, а во согласност со Законот за безбедност на производите треба да бидат напишани на македонски јазик со кирилично писмо или на еден или повеќе службени јазици на Европската Заедница.

Упатствата што ја придружуваат машината треба да бидат „Оригинални упатства“ или „Превод на оригиналните упатства“, а во тој случај преводот треба да биде придружен со оригиналните упатства.

Со исклучок, упатствата за одржување наменети за употреба од специјализиран кадар назначен од производителот или од неговиот овластен застапник можат да бидат обезбедени само на еден јазик на Европската Заедница којшто го разбира специјализираниот кадар.

Упатствата треба да бидат подготвени во согласност со начелата дадени подолу.

1.7.4.1. Основни начела за подготвување на упатства

(а) Упатствата во согласност со Законот за безбедност на производите треба да бидат напишани на македонски јазик со кирилично писмо или на еден или повеќе службени јазици на Европската Заедница. Зборовите „Оригинални упатства“ треба да се јавуваат на јазична(и) верзија(и) проверена(и) од производителот или неговиот овластен застапник.

(б) Кога не постојат „Оригинални упатства“ на службениот(ите) јазик(ци) на земјата каде треба да се употребува машината, производителот или неговиот овластен застапник или лицето што ја внесува машината во односној јазично подрачје треба да обезбедат превод на тој/тие јазици. Преводот треба да ги содржи зборовите „Превод на оригиналните упатства“.

(в) Содржината на упатствата треба да ја опфаќа не само наменетата употреба на машината туку треба да ја земе предвид и секоја нејзина разумно предвидлива злоупотреба.

(г) Во случај машината да е наменета за употреба од страна на непрофесионални оператори, содржината и приказот на упатствата за употреба треба да го земат предвид нивото на општо образование и способност што можат разумно да се очекуваат од тие оператори.

1.7.4.2. Содржина на упатствата

Секој прирачник со упатство, каде што е применливо, треба да ги содржи најмалку следниве информации:

(а) назив и адреса на производителот и неговиот овластен застапник;

(б) ознаката на машината, односно како што е обележана машината, со исклучок на серискиот број (види точка 1.7.3 од овој Прилог);

(в) ЕС изјава за сообразност, или документ што ја утврдува содржината на ЕС изјавата за сообразност, прикажувајќи ги податоците за машината, без да се вклучат серискиот број и потписот;

(г) општ опис на машината;

(д) цртежи, графикони, описи и објаснувања неопходни за употребата, одржувањето и поправката на машината и за проверка на нејзиното исправно функционирање;

(е) опис на работното(-ите) место(-а) на кои најверојатно ќе се наоѓаат операторите;

(ж) опис на наменетата употреба на машината;

(з) предупредувања во врска со начините на кои машината не треба да се користи, а искуството покажало дека можат да се појават;

(и) упатства за монтирање, инсталирање и поврзување, вклучувајќи цртежи, графикони и начини на назначување, како и ознаката на шасијата или инсталација на која треба да се монтира машината;

(л) упатства во врска со инсталација и монтажа за намалување на бучава или вибрации;

(м) упатства за ставање во употреба и користење на машината и, ако е потребно, упатства за обука на операторите;

(н) информации за преостанатите ризици што се присутни и покрај интегрираните мерки за безбедност при проектирањето, заштитата и усвоените дополнителни заштитни мерки;

(о) упатства за заштитните мерки што треба да ги преземе корисникот, вклучувајќи, каде што е соодветно, обезбедување на лична заштитна опрема;

(п) суштинските карактеристики на алатите коишто може да се монтирани на машината;

(р) условите во кои машината ги исполнува барањата за стабилност во текот на употребата, транспортот, монтажата, демонтажата кога не е во употреба, кога се испитува или е во предвидлив дефект;

(с) упатства во врска со осигурување на операциите при транспорт, ракување и складирање, кои треба да се вршат безбедно, со оглед на масата на машината и нејзините различни делови кога тие вообичаено одделно се транспортираат;

(д) постапка на дејствување што треба да следи во случај на несреќа или дефект; а ако настане блокирање, постапка на дејствување што треба да се следи за да се овозможи безбедно деблокирање на опремата;

(е) опис на подесувањето и одржувањето што треба да го изврши корисникот и превентивни мерки за одржување што треба да се следат;

(ф) инструкции наменети да се овозможи безбедно подесување и одржување, вклучувајќи ги заштитните мерки што треба да се преземат во текот на овие операции;

(г) спецификации на резервни делови што треба да бидат употребени, ако влијаат на здравјето и безбедноста на операторите;

(д) следниве податоци кои се однесуваат на емисија на бучава која се пренесува преку воздух:

- нивото на А-вреднуван звучен притисок на работните места, кога тоа надминува 70 dB(A). Кога ова ниво не надминува 70 dB(A), овој факт треба да се наведе,

- максималната вредност на С-вреднуваниот моментален звучен притисок на работните места, кога таа надминува 63 Pa (130 dB во однос на 20 µPa),

- нивото на А-вреднувана звучна моќност што ја емитува машината, кога А-вреднуваниот звучен притисок на работните места надминува 80 dB(A).

Овие вредности треба да бидат оние реално измерени за односната машина или оние утврдени врз основа на мерења извршени за технички споредлива машина, што е примерок од машините што треба да се произведат.

Во случај на многу голема машина, наместо нивото на А-вреднувана звучна моќност, можат да се наведат нивоата на А-вреднуван звучен притисок на определени места околу машината.

Кога не се применуваат хармонизираните стандарди, нивоата на звук треба да се мерат користејќи го најсоодветниот метод за машината. Секогаш кога се наведуваат вредности на предизвиканиот звук, треба да се укаже на точноста на мерењето на тие вредности. Треба да се опишат условите на функционирање на машината во текот на мерењето и методите на мерење.

Кога работното(-ите) место(а) не е(се) определено(и) или не може да се определи(ат), нивоата на А-вреднуван звучен притисок треба да се измерат на растојание од 1 метар од површината на машината и на висина од 1,6 метри од подот или пристапната платформа. Треба да се наведат местото и вредноста на максималниот звучен притисок.

Кога посебни прописи утврдуваат одредени барања за мерење на нивоата на звучен притисок или нивоата на звучна моќност, тогаш треба да се применуваат тие прописи, а не одредбите од овој оддел; и

(с) кога машината емитува нејонизирачко зрачење што може да е штетно за луѓето, особено за лица со активни или неактивни вградени медицински помагала, треба да има информации во врска со емитуваното зрачење за операторот и за изложените лица.

1.7.4.3. Продажба на литература

Продажбата на литература што ја опишува машината не треба да биде противречна на упатствата од аспектот на здравјето и безбедноста. Литературата за продажба што ги опишува оперативните карактеристики на машината треба да ги содржи истите информации за штетните емисии како оние што се наоѓаат во упатствата.

2. ДОПОЛНИТЕЛНИ СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА ОДРЕДЕНИ КАТЕГОРИИ МАШИНИ

Машините за храна, машините за козметички или фармацевтски производи, машините што се држат и/или управуваат со рака, преносните машини за прицврстување или машини со ударно дејство, машините за обработка на дрво и материјали со слични физички карактеристики и машини за примена на пестициди, треба да ги исполнуваат сите суштествените барања од аспект на здравје и безбедност опишани во ова поглавје (види Основни начела, точка 4 од овој Прилог).

2.1. МАШИНИ ЗА ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ И МАШИНИ ЗА КОЗМЕТИЧКИ ИЛИ ФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

2.1.1. Општо

Машините наменети за изработка на прехранбени производи или на козметички или фармацевтски производи треба да се проектирани и изработени така што да се избегне секаков ризик од инфекции, заболување или зараза.

Треба да се почитуваат следниве барања:

(а) материјалите што се во допир со, или се наменети да дојдат во допир со прехранбените производи или козметичките или фармацевтски производи треба да ги исполнуваат условите утврдени во соодветните прописи. Машините треба да бидат проектирани и изработени така што материјалите да можат да се исчистат пред секоја употреба. Кога тоа не е возможно, треба да се користат делови за еднократна употреба;

(б) сите површини во допир со прехранбени производи или козметички или фармацевтски производи, различни од површини на делови за еднократна употреба, треба:

- да бидат мазни и да немаат пукнатини или вдлабнатини каде што би можеле да се задржуваат органски материји. Истото се однесува на нивните поврзувања,

- да бидат проектирани и изработени така што испакнатините, рабовите и вдлабнатините на монтажните делови да се намалат до минимум, и

- лесно да се чистат и дезинфицираат, кога е неопходно по отстранување на деловите што може лесно да се размонтираат; внатрешните површини треба да имаат заоблувања со доволно голем радиус за да се овозможи темелно чистење;

(в) течностите, гасовите и аеросолите што ги испуштаат прехранбените производи, козметичките или фармацевтските производи како и од течностите за чистење, дезинфицирање и плакнење треба потполно да се отстранат од машината (ако е можно, во позиција „чистење“);

(г) машината треба да биде проектирана и изработена така што да се спречи акумулирање на какви било супстанции или живи суштества, особено навлегување на инсекти, или каква било органска материја, во места што не можат да се исчистат;

(д) машините треба да бидат проектирани и изработени за да спречат влегување на било какви помошни супстанции опасни по здравјето, вклучувајќи ги користените масла за подмачкување, да не дојдат во допир со прехранбените производи, козметичките или фармацевтските производи. Каде што е потребно, машината треба да биде проектирана и изработена така што да може да се проверува континуираната усогласеност со ова барање.

2.1.2. Упатства

Во упатствата за машини за производство на прехранбени производи и за машини за производство на козметички или фармацевтски производи треба да се наведат препорачаните методи и производи за чистење, дезинфекција и плакнење, не само за лесно достапните подрачја туку исто така и за подрачја до кои пристапот не е можен или не е препорачлив.

2.2. РАЧНО ПРЕНОСЛИВИ МАШИНИ И/ИЛИ РАЧНО УПРАВУВАНИ МАШИНИ

2.2.1. Општо

Рачно преносливите машини и/или рачно управуваните машини треба:

- во зависност од типот на машината, да имаат површина за потпора со доволна големина и да имаат доволно број рачки и потпори со соодветна големина, распоредени така што да се обезбеди стабилност на машината во нормалните услови на работа,

- освен кога е технички невозможно, или кога има независен уред за управување, во случај на рачки што не можат да се пуштаат потполно безбедно, тогаш треба да бидат опремени со рачни управувачки уреди за стартување и стопирање распоредени така што операторот да може да ракува со нив без да ги пушти рачките,

- да не претставуваат опасност од случајно стартување и/или континуирано работење откако операторот ќе ги пушти рачките. Треба да се преземат еквивалентни чекори ако ова барање не е технички изводливо, и
- да дозволуваат, кога е неопходно, визуелно проверка на опасната зона и на дејствувањето на алатот врз материјалот што се обработува.

Рачките на преносната машина треба да бидат проектирани и изработени така што да овозможуваат директно стартување и стопирање.

2.2.1.1. Упатства

Упатствата треба да ги содржат следниве информации во врска со вибрациите што се пренесуваат од машините што се држат и управуваат со рака:

- вкупната вредност на вибрациите на кои подлежат рацете, ако надминува $2,5 \text{ m/s}^2$. Кога не ја надминува оваа вредност од $2,5 \text{ m/s}^2$, тоа треба да се наведе,

- степенот на точност на мерењето.

Овие вредности треба да бидат или оние реално измерени за односната машина или оние утврдени врз основа на мерења извршени за технички споредлива машина, што е примерок од машините што треба да се произведат.

Ако не се применуваат хармонизирани стандарди, податоците за вибрации треба да се мерат користејќи го најсоодветниот мерен код за машината.

2.2.2. Преносни машини за прицврстување и други машини со ударно дејство

2.2.2.1. Општо

Преносните машини за прицврстување и другите машини со ударно дејство треба да бидат проектирани и изработени така што:

- енергијата да се пренесува на елементот што се удира од посредничката компонента што е поврзана со уредот,

- уред за потврдување да го спречи ударот, освен ако е машината правилно позиционирана со соодветен притисок на основниот материјал,

- да се спречи ненамерно активирање; ако е неопходно, потребни се соодветна серија на дејствувања врз уредот за потврдување и контролниот уред за да се активира удар,

- да се спречи случајно активирање во текот на ракувањето или во случај на потрес,

- да може лесно и безбедно да се врши товаране и растоварање.

Ако е неопходно, треба да е можно уредот да биде опремен со штитник(-ци) од расцепување и соодветен(-и) штитник(-ци) треба да бидат обезбедени од производителот на машината.

2.2.2.2. Упатства

Упатствата треба да ги содржат неопходните информации во врска со:

- приборот и заменливата опрема што може да се користи со машината,

- соодветните елементи за прицврстување или други елементи за удирање што се користат со машината,

- каде што е погодно, треба да се користат соодветни патрони или касети.

2.3. МАШИНИ ЗА ОБРАБОТКА НА ДРВО И МАТЕРИЈАЛИ СО СЛИЧНИ ФИЗИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Машините за обработка на дрво и материјали со слични физички карактеристики треба да ги исполнуваат следните барања:

(а) машините треба да бидат проектирани, изработени или опремени така што обработуваното парче да може безбедно да се поставува и управува; кога се држи делот со рака на работна маса, масата треба да биде доволно стабилна во текот на работата и не треба да го попречува движењето на парчето;

(б) кога машините во најголема мера се користат во услови што вклучуваат ризик од исфрлање на обработувани парчиња или нивни делчиња, таа треба да е проектирана, изработена или опремена така што да спречи такво исфрлање, или, ако тоа не е можно, исфрлањето да не предизвикува ризици за операторот и/или за изложените лица;

(в) машините треба да бидат опремени со автоматска сопирачка што доволно брзо го стопира алатот, ако постои ризик од контакт со алатот додека тој функционира; и

(г) кога е алатот е вграден во нецелосна автоматизирана машина, машината треба да биде проектирана и изработена така што да го отстранува или да го намалува ризикот од случајна повреда.

2.4 ПРИМЕНА НА МАШИНИ ЗА ПЕСТИЦИДИ

2.4.1. Дефиниција

„машини за пестициди“ се машини наменети за спроведување на заштитата на растенијата во согласност со член 2 став (1) од Регулативата (ЕС) бр.1107/2009 на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009 која се однесува за пуштање на пазар на производите за заштита на растенијата.

2.4.2. Основно

Производителот за примена на машини за пестициди или неговиот овластен застапник треба да гарантираат за извршената процена на ризици од несакано дејство на пестицидите врз животната средина во согласност со точка 1 од Основните начела на Прилог 1 од овој правилник, со процесот на процена на ризик и намалување на ризикот.

Машините наменети за пестициди треба да бидат проектирани и изработени, а при тоа да бидат земни во предвид резултатите од процената на ризик наведени во првиот став од ова точка, така што со машините може да се управува, прилагодува и одржува без да биде загрозна животната средина од пестицидите.

Навремено треба да се спречи секое истекување.

2.4.3. Управување и следење

Машините по можност треба лесно и прецизно да се управува, следи и од оперативни позиции да се стопира со примена на пестицидот.

2.4.4. Полнење и празнење

Машините наменети за пестициди треба да бидат проектирани и изработени, за да имаме прецизно полнење со потребните количини на пестициди и на лесен начин да се обезбедено завршно празнење и при овие операции да се спречи истекување на пестицидите за да се избегне загадувањето на изворот со вода.

2.4.5. Примена на пестицидите

2.4.5.1. Начин на примена

Машините треба да бидат опремени со средства за регулирање на начинот на примена, кои треба да се лесни, прецизни и сигурни.

2.4.5.2. Разнесување, таложење и нанесување на пестицидите

Машините наменети за пестициди треба да бидат проектирани и изработени, за да се обезбеди нанесување на саканите површини и да се спречи разнесување од ветерот во околината. Каде што треба да се обезбеди подеднакво соодветно распрскување и едноставно полнење.

2.4.5.3. Тестови

Со цел да се потврди дека соодветните делови на машините се во согласност со барањата утврдени во деловите 2.4.5.1. и 2.4.5.2. од производителот или не-

говиот овластен застапник, треба за секој тип на машини да бидат однесени да се извршат соодветни тестови или претходно да има извршено вакви тестови.

2.4.5.4. Загуби при време на застој

Машините треба да бидат проектирани и изработени, да спречат загуби додека при распрскување на пестицидите и дојде до застој во работата.

2.4.6. Одржување

2.4.6.1. Чистење

Машините треба да бидат проектирани и изработени, да им овозможи на операторите лесно и темелно чистење без да биде загадена животната средина.

2.4.6.2. Сервисирање

Машините треба да бидат проектирани и изработени, за да може сервисерите лесно ги заменат оштетените делови без да биде загадена животната средина.

2.4.7. Контроли

Да има можност за лесно поврзување со мерните инструменти на машината, за да се провери правилното функционирање на машината.

2.4.8. Обележување на млазници, сита и филтри

Млазниците, ситата и филтрите треба да бидат јасно означени со нивниот тип, големина за да може лесно да бидат идентификувани.

2.4.9. Означување на пестицидите во употреба

Каде што е можно, операторот на машината со едноставна монтажа да постави табла со името на пестицидот кој е во употреба.

2.4.10. Инструкции

Инструкциите треба да ги обезбедат следните информации:

(а) мерки на претпазливост кои треба да се преземат при мешање, полнење, примена, празнење, чистење, одржување и транспортни операции со цел да се избегне загадувањето на животната средина;

(б) детални барања за употреба на пестицидите за предвидените различни работни средини, вклучувајќи ја и соодветната подготовка и приспособувања за обезбедување на распрскување на саканите површини, а да се намалат загубите и спречи разнесувањето од ветерот во околината, каде е соодветно да се обезбеди распрскување и едноставно полнење;

(в) број, големина и видови на типови на млазници, сита и филтри, кои може да се користат во машините;

(г) зачестеност на проверки, критериумите и методите за замена на деловите што подлежат на оштетување и истите имаат влијание врз правилното функционирање на машините, како што се млазниците, ситата и филтрите;

(д) периодична спецификација на секојдневно одржување, зимска подготовка и други неопходни проверки за да се обезбеди правилно функционирање на машините;

(е) видови на пестициди кои можат да предизвикаат неправилно функционирање на машините;

(ж) укажување дека операторот треба да го постави името на пестицидот кој се употребува со едноставна монтажа согласно точка 2.4.9. од овој Прилог 1;

(з) приклучување и употреба на специјална опрема или прибор, потребно е да се преземат мерки на претпазливост;

(с) укажување дека машините можат да бидат предмет на редовен инспекциски надзор кој е предвиден согласно Директивата 2009/128/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот која се однесува за воспоставување на рамка за акција на Заедницата за да се постигне одржливо користење на пестициди;

(с) проверка на карактеристиките на машините за да се обезбеди исправно функционирање; и

(к) инструкции за поврзување на потребните мерни инструменти.

3. ДОПОЛНИТЕЛНИ СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ОПАСНОСТИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД МОБИЛНОСТ НА МАШИНИТЕ

Машините, кај кои може да се појави опасност од нивната мобилност, треба да ги исполнуваат суштествените барања од од аспект на здравје и безбедност опишани во ова поглавје (види Основни начела, точка 4 од овој Прилог).

3.1. Општо

3.1.1. Дефиниции

(а) „Машина што претставува опасност заради нејзината мобилност“ значи

- машина чие функционирање бара мобилност при работењето, или континуирано или полуконтинуирано движење меѓу низата од фиксни работни места, или

- машина што функционира без поместување, но која може да биде опремена така што да се овозможи полесно движење од едно до друго место.

(б) „Возач“ значи оператор одговорен за движењето на машината. Возачот може да се транспортира на самата машина или да се движи пеш следејќи ја машината, или може далечински да управува со неа.

3.2. РАБОТНИ МЕСТА

3.2.1. Возачко место

Видното поле од возачкото место, треба да биде такво што ќе му овозможи на возачот, целосна безбедност за самиот себе и за изложените лица, за да може да ја управува машината и нејзините алати во предвидените услови за употреба. Каде што е потребно, треба да се обезбедат соодветни уреди за отстранување на опасностите кои се од несоодветна директна видливост.

Машината треба да биде проектирана и изработена така што возачкото место нема да постои ризик за возачот од ненамерен контакт со тркалата и патеките.

Возачкото место од кое се управува машината треба да биде проектирано и изработено така што да може да се монтира кабина за возачот, под услов тоа да не го зголемува ризикот и да има простор за тоа. Во кабината треба да има место за упатствата потребни за возачот.

3.2.2. Седишта

Кога постои ризик дека операторите или другите лица што се транспортираат на машината можат да бидат згмечени меѓу деловите на машината и земјата ако машината се навали или преврти, особено за машина опремена со заштитна структура наведена во точката 3.4.3 или 3.4.4 на овој Прилог, нивните седишта треба да бидат проектирани или опремени со систем за задржување што ќе ги задржи лицата во нивните седишта, без да ги ограничува движењата неопходни за функционирањето или движењата поврзани со структурата, предизвикани од федерирањето на седиштата. Такви системи за задржување не треба да се монтираат ако го зголемуваат ризикот.

3.2.3. Места за други лица

Ако условите за употреба предвидуваат други лица освен возачот да може повремено или редовно да се транспортираат со машината или да работат на неа, треба да се обезбедат соодветни места што ќе им овозможат да бидат транспортирани или да работат на машината без никаков ризик.

Одредбите на став 2 и 3 од точка 3.2.1 на овој Прилог исто така се однесуваат на места обезбедени за лица различни од возачот.

3.3. УПРАВУВАЧКИ СИСТЕМИ

Ако е неопходно, треба да се преземат чекори за спречување на неовластена употреба на управувањето.

Во случај на далечинско управување, секоја управувачка единица треба јасно да ја идентификува машината што треба да се управува со таа единица.

Далечинскиот управувачки систем треба да биде проектиран и изработен така што да влијае единствено врз:

- соодветната машина,
- соодветните функции.

Машината со далечинско управување треба да биде проектирана и изработена така што да одговара само на сигнали од предвидените управувачки единици.

3.3.1. Управувачки уреди

Возачот треба од своето место да може да ги активира сите управувачки уреди потребни за управување со машината, освен за функции што може безбедно да се активираат само со користење на управувачки уреди лоцирани на друго место. Овие функции ги вклучуваат, особено, оние за кои се одговорни операторите, а не и возачот или ако возачот за безбедно изведување на маневарот, треба да го напушти возачкото место.

Кога има педали, тие треба да бидат проектирани, изработени и опремени така што да се овозможат безбедно управување од страна на возачот со минимален ризик од забуна. Тие треба да имаат нелизгава површина и да можат лесно да се чистат.

Кога работата на управувачките уреди може да предизвика опасност, особено опасни движења, со исклучок на оние со претходно утврдени места, треба да се вратат во неутралната позиција веднаш откако операторот ќе ги ослободи.

Во случај кога се работи за машина на тркала, системот за управување треба да биде проектиран и изработен така што ќе ја намали силата на ненадејни движења на воланот или на рачката за управување предизвикани од потреси на управувачките тркала.

Секој управувачки уред што го блокира диференцијалот треба да биде проектиран и распореден така што да овозможи деблокирање на диференцијалот кога машината е во движење.

Одредбите на став 6 на точката 1.2.2, од овој Прилог во врска со звучни и/или светлосни предупредувачки сигнали, се применува само во случај на движење наназад.

3.3.2. Стартување/движење

Сите движењата на самоодна машината управувана од возач кој се наоѓа на неа, треба да бидат можни само ако возачот е кај уредите за управување.

Кога, за целите на функционирање, машината е опремена со уреди што ја надминуваат нејзината нормална големина (на пр. стабилизатори, попречни носачи, итн.), на возачот треба да му се обезбедат начини за лесна проверка, пред да ја придвижи машината, дали тие уреди се на одредена позиција што дозволува безбедно движење.

Ова се однесува на сите други делови кои, за да овозможат безбедно движење, треба да бидат на одредени позиции, по потреба и заклучени.

Кога тоа не доведува до појава на други ризици, движењето на машината треба да зависи од безбедно позиционирање на горенаведените делови.

Не треба да се овозможи ненамерно движење на машината додека стартува моторот.

3.3.3. Функција на движување

За да не биде во спротивност со одредбите на прописите за патниот сообраќај, самоодната машина и нејзините приколки треба да ги исполнуваат барањата за намалување на брзината, стопирање, активирање на сопирачките и имобилизација со цел да се осигури безбедност во секакви дозволени услови на функционирање, товар, брзина, терен и косина на теренот.

Возачот треба да биде во состојба да ја намали брзината и да ја запре машината преку главниот уред. Кога безбедноста го бара тоа, во случај на неисправност на главниот уред, или прекин на напојувањето со енергија потребна за активирање на главниот уред, треба да

се обезбеди уред за итни случаи со потполно независен и лесно пристапен уред за управување и служи за намалување на брзината и стопирање.

Кога безбедноста го бара тоа, треба да се обезбеди уред за паркирање за да се осигури неподвижноста на сопствената машина. Овој уред може да се комбинира со еден од уредите наведени во вториот став, под услов тој да е целосно механички.

Машините со далечинско управување треба да бидат опремени со уреди за автоматско и итно стопирање и за спречување на потенцијално опасно функционирање во следниве ситуации, ако:

- возачот изгуби контрола,
- прими сигнал за стопирање,
- е откриена неисправност во дел од системот, поврзан со безбедноста и
- не е примен никаков сигнал за потврдување, во определен временски период.

Одредбите од точката 1.2.4 на овој Прилог не се однесуваат на функцијата на придвижување.

3.3.4. Движење на машина со која управува возач – пешак

Движењето на самоодна машина управувана од возач - пешак треба да биде возможно само ако возачот постојано ракува со соодветниот уред за управување. Особено, не треба да се овозможи движење на машината додека се стартува моторот.

Управувачките системи на машината што ја управува возач- пешак треба да се проектирани така што да се намалат до минимум ризиците што се јавуваат од ненамерно движење на машината кон возачот, особено:

- згмечување и
 - повреда од ротирачки алати.
- Брзината на движење на машината треба да биде соодветна со брзината на пешачење на возачот.

Во случај на машина на која може да се монтира ротирачки алат, не треба да биде возможно да се активира алатот кога е вклучено движењето наназад, освен кога движењето на машината резултира од движење на алатот. Во последниот случај, брзината на движење наназад треба да биде таква да не го доведе возачот во опасност.

3.3.5. Неисправност на управувачкиот систем

При откажување на снабдувањето со енергија на серво-воланот, кога има монтирано таков, не треба да се спречи управувањето на машината, во текот на времето потребно за нејзино стопирање.

3.4. ЗАШТИТА ОД МЕХАНИЧКИ ОПАСНОСТИ

3.4.1. Неконтролирани движења

Машината треба да биде проектирана, изработена и, соодветно, поставена на своја подвижна потпора така што да се обезбеди дека, при движење, неконтролирани осцилации од нејзиниот центар на гравитација не влијаат врз нејзината стабилност или не предизвикуваат преголемо оптоварување на нејзината структура.

3.4.2. Движечки преносни делови

Отстапување од точка 1.3.8.1 од овој Прилог, во врска со уредите за заклучување на моторите, подвижните штитници што спречуваат пристап до подвижните делови во одделот на моторот, не треба да имаат уреди за заклучување ако треба да се отворат користејќи инструмент или клуч или користејќи контрола лоцирана на местото на возачот, под услов местото да е во целосно затворена кабина со брава за да се спречи неовластен пристап.

3.4.3. Навалување и превртување

Во случај кога машината е со сопствен погон за движење, каде возачот се наоѓа на машината, а можно е и оператор(и) или друг кадар и постои ризик од навалување или превртување, тогаш машината треба да биде опремена со соодветна заштитна конструкција, освен ако тоа не го зголемува ризикот.

Оваа заштитна конструкција треба да биде таква што во случај на навалување или превртување на машината со кадарот, треба да се деформира до соодветна волуменска дозволена граница.

Со цел да се потврди дека конструкцијата го исполнува барањето утврдено во вториот став од ова точка, производителот или неговиот овластен застапник треба, за секој тип на заштитната конструкција, да спроведе соодветни испитувања или да обезбеди спроведување на такви испитувања.

3.4.4. Предмети што паѓаат

Во случај кога машината е со сопствен погон за движење, каде возачот се наоѓа на машината, а можно е и оператор(и) или друг кадар и постои ризик од паѓање на предмети или материјал, тогаш машината треба да биде проектирана и изработена така што да се води сметка за овој ризик и да биде опремена, ако дозволува нејзината големина, со соодветна заштитна конструкција.

Оваа конструкција треба да биде таква што во случај на паѓање на предмети или материјал да гарантира соодветна заштита на кадар на машината и воедно ако дојде до деформација на заштитната конструкција, да биде во соодветна волуменска дозволена граница.

Со цел да се потврди дека заштитната конструкција го исполнува барањето утврдено во вториот став на ова точка, производителот или неговиот овластен застапник треба, за секој тип на односна конструкција, да спроведе соодветни испитувања или да обезбеди спроведување на такви испитувања.

3.4.5. Средства за пристап

Држачите и скалите треба да бидат проектирани, изработени и распоредени така што операторите да ги користат инстинктивно и да не ги користат уредите за управување за помош при влез.

3.4.6. Уреди за влечење

Секоја машина што се користи за влечење или се наменети за влечење треба да биде опремена со уреди за влечење или прикачување, кои се проектирани, изработени и распоредени така што да овозможат лесно и безбедно прикачување и откачување и да спречат случајно откачување во текот на користењето.

Според дозволената можност на осовината за влечење на товарот, таквата машина треба да биде опремена со потпирач со носечка површина што одговара на товарот и теренот.

3.4.7. Пренос на моќност меѓу погонската машина (или трактор) и гонетата машина

Преносното карданско вратило со зглобните спојки ги поврзува погонската машина (или трактор) со гонетата машина, преку ракавец и главчина која треба да бидат проектирани и изработени така што секој дел што се движи во текот на работењето да е заштитен по целата должина на вратилото и зглобните спојки.

На страната на погонската машина (или трактор), при предавање на моќноста на којшто е прикачено погонското вратило, треба да биде заштитено со штитник прицврстен и поврзан со погонската машина (трактор) или со каков било друг уред што нуди подеднаква заштита.

Треба да биде возможно да се отвори овој штитник за пристап до механичкиот подвижен уред за пренос. Тој треба да е монтиран на соодветното место и да има доволно место да се спречи погонското вратило да го оштети штитникот кога машината (или тракторот) се движи.

На страната на гонетата машина, влезното карданско вратило треба да биде ставено во заштитно куќиште монтирано на машината.

Ограничувачите на обртниот момент или механизмот за слободно движење (уклучно – исклучна спојка) можат да бидат прицврстени со зглобните спојки само од страната на гонетата машина. Механичкиот подвижен уред за пренос треба да биде соодветно обележан.

Секоја машина која се влече, а чие работење бара да се спои преку преносното карданско вратило со погонската машина (или трактор), треба да има систем за прикачување на преносното карданско вратило, а кога ќе се одвои од погонската машина, преносното карданско вратило и неговиот штитник нема да се оштетат при контакт со тлото или со дел од машината.

Надворешните делови на штитникот треба да бидат проектирани, изработени и распоредени така што да не можат да се вртат со преносното карданско вратило. Штитникот треба да го покрива преносното карданско вратило се до краевите на внатрешните запци, а во случај на едноставна зглобна спојка тоа да е до средината на надворешниот зглоб или зглобови во случај на ши-рокоаголни универзални зглобови.

Ако средствата за пристап до работното место се блиску до механичкиот подвижен уред за пренос, тие треба да бидат проектирани и изработени така што заштитниците на вратилата не можат да се користат како скали, освен ако се проектирани и изработени за таа цел.

3.5. ЗАШТИТА ОД ДРУГИ ОПАСНОСТИ

3.5.1. Акумулатори

Местото за поставување на акумулаторите треба да биде проектирано и изработено така што да се спречи исфрлање на електролитот врз операторот во случај на навалување или превртување и да се избегне акумулирање на пареа во места каде се наоѓаат операторите.

Машината треба да биде проектирана и изработена така што акумулаторот да може да се исклучи со помош на лесно пристапен уред наменет за таа цел.

3.5.2. Пожар

Во зависност од опасностите предвидени од производителот, ако дозволува големината на машината, таа треба:

- да биде снабдена со лесно пристапни противпожарни апарати, или
- да биде опремена со вградени противпожарни системи.

3.5.3. Емисија на опасни супстанции

Одредбите од став 2 и 3 од точка 1.5.13 од овој Прилог не се применуваат кога главната функција на машината е распрскување на производи. Сепак, операторот треба да биде заштитен од ризикот од изложување на такви опасни емисии.

3.6. ИНФОРМАЦИИ И ИНДИКАЦИИ

3.6.1. Знаци, сигнали и предупредувања

Секоја машина треба да има знаци и/или плочки со упатства во врска со употребата, приспособувањето и одржувањето, секаде каде е што тоа е потребно, со цел да се обезбеди здравје и безбедност на луѓето. Тие треба да се првенствено проектирани и изработени на таков начин за да бидат јасно видливи и небришливи.

Без да е во спротивност со одредбите на прописите за безбедност во сообраќајот на патиштата, возната машина со возач кој се наоѓа на неа треба да ја има следнава опрема:

- звучен сигнален уред за предупредување на луѓето,
- систем за светлосна сигнализација, соодветен на предвидените услови за употреба. Последното барање не се однесува за машини, кои се исклучиво наменети за вршење на подземни работи и кои немаат електрично напојување;
- каде што е неопходно, треба да постои соодветно поврзување меѓу приколката и машината со цел функционирање на сигналите.

Машини кои се управувани со далечинско управување и кои во нормални услови на употреба, изложуваат лица на ризик од судар или гмечење треба да бидат опремени со соодветни средства за сигнализација на

нивното движење или со средства за заштита на изложените лица од такви ризици. Истото се однесува на машини кои во текот на својата употреба вклучуваат постојано повторување на движења напред и назад во иста насока и каде што задниот дел на машината не е директно видлив за возачот.

Машината треба да биде изработена така што уредите за предупредување и сигнализација да не може случајно да се исклучат. Онаму каде што е клучно за безбедноста, тие уреди треба да бидат опремени со средства за нивна проверка дека се во исправна состојба и дека операторот ќе биде известен во случај на нивно откажување.

Кога движењето на машината или нејзините алати е особено опасно, треба да се обезбедат знаци на машината кои ќе предупредуваат во случај на приближување кон машината додека работи; знаците треба да бидат читливи на доволно растојание за да обезбедат безбедност на лицата кои треба да бидат во близината.

3.6.2. Обележување

На секоја машина читливо и трајно треба да се прикаже следново:

- номинална моќност во киловати (kW),
- масата на највообичаената конфигурација, во килограми (kg);
- и каде што тоа е можно:
 - предвидената максимална влечна сила на влечната кука, во њутни (N),
 - предвидениот максимален вертикален товар на влечната кука, во њутни (N). и

3.6.3. Упатства

3.6.3.1. Вибрации

Упатствата треба да ги содржат следниве информации во врска со вибрациите што се пренесуваат од машините на рацете или на целото тело:

- вкупната вредност на вибрациите на кои се изложени рацете, ако надминува 2,5 m/s². Кога оваа вредност не надминува 2,5 m/s², тоа треба да се наведе;
- највисоката средна квадратна вредност на вреднуваното забрзување на кое е изложено целото тело, ако надминува 0,5 m/s². Кога оваа вредност не надминува 0,5 m/s², тоа треба да се наведе; и
- степенот на точност на мерењето.

Овие вредности треба да бидат оние реално измерени за односната машина или оние утврдени врз основа на мерења извршени за технички споредлива машина, што е примерок од машините што треба да се произведат.

Кога не се применуваат хармонизираните стандарди, вибрациите треба да се мерат користејќи го најсоодветниот мерен код за односната машина.

Треба да се опишат условите на функционирање на машината во текот на мерењето и мерните кодови.

3.6.3.2. Повеќенаменска употреба

Упатствата за машина што дозволува неколку употреби во зависност од користената опрема и упатствата за заменливата опрема треба да ги содржат информациите неопходни за безбедна монтажа и употреба на основната машина и заменливата опрема што не може да се монтира.

4. ДОПОЛНИТЕЛНИ СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА ОПАСНОСТИ ШТО СЕ РЕЗУЛТАТ НА ПОДИГНУВАЊЕ

Машината што претставува опасност како резултат на подигнување треба да ги исполнува сите релевантни суштествени барања од аспект на здравје и безбедност опишани во ова поглавје (види Основни начела, точка 4).

4.1. ОПШТО**4.1.1. Дефиниции**

(а) „Подигање“ е движење на единични товари од стоки и/или лица кои во даден момент, бараат промена на нивото.

(б) „Управуван товар“ е товар чие целосно движење се врши долж крути или флексибилни водилки чија што позиција е определена од фиксни точки.

(в) „Работен коефициент“ е аритметички сооднос меѓу товарот што го гарантира производителот или неговиот овластен застапник, кој одредена компонента може да го подигне и максималниот работен товар обележан на компонентата.

(г) „Коефициент на испитување“ е аритметички сооднос меѓу товарот што се користи да се извршат статички или динамички испитувања на машината за подигање или приборот за подигање и максималниот работен товар обележан на машината за подигање или приборот за подигање.

(д) „Статичко испитување“ е испитување во текот на кое прво се испитува машината за подигање или приборот за подигање и се изложува на соодветна сила на максималниот работен товар помножен со соодветниот коефициент на статичко испитување и потоа повторно испитана откако споменатиот товар е отстранет за да се утврди дека нема причинето штета.

(е) „Динамично испитување“ е испитување во текот на работата на машината за подигање во сите нејзини можности, со максималниот работен товар помножен со соодветниот коефициент на динамично испитување, водејќи сметка за динамичното однесување на машината за подигање со цел да се провери дека е исправна.

(е) „Пренесувач“ е дел од машината за подигање или на кој се наоѓаат лица и/или стоки кои треба да се подигнат.

4.1.2. Заштита од механички опасности**4.1.2.1. Ризици од нестабилност**

Машината треба да биде проектирана и изработена така што стабилноста предвидена во точка 1.3.1 од овој Прилог се одржува во текот на работењето и по работењето, вклучувајќи ги сите фази на превоз, монтажа и демонтажа, во текот на предвидливи откажувања на компонентите и исто така во текот на испитувањата извршени во согласност со упатствата за употреба. За таа цел, производителот или неговиот овластен застапник треба да користат верификациони методи за проверка.

4.1.2.2. Машини што се движат по трасирани водилки и железнички пруги

Машината треба да биде опремена со уреди што работат на трасирани водилки или пруги за да се спречи излетување од шините.

Ако и покрај тие уреди сè уште постои ризик од излетување или неисправност на шините или на движечката компонента, тогаш треба да се обезбедат уреди што спречуваат паѓање на опремата, компонентата или товарот или превртување на машината.

4.1.2.3. Механичка цврстина

Машините, приборот за подигање и нивните компоненти треба да бидат во состојба да ги издржат оптоварувањата на кои се изложени, во текот и, каде што е применливо, по употребата, во пропишаните услови на монтажа и функционирање и во сите релевантни можности, имајќи го во предвид влијанието на атмосферските фактори и неочекуваното дејство на луѓето. Ова барање треба исто така да се исполнува во текот на транспортот, монтажата и демонтажата.

Машината и приборот за подигање на товар треба да бидат проектирани и изработени така што да се спречи неисправност поради замор или истрошеност, земајќи ја предвид нивната намена при употреба.

Материјалите што се користат треба да бидат избрани врз основа на предвидените работни средини, особено во однос на факторите како што се корозија, абразија, удари, екстремни температури, замор, кршливост и стареење.

Машината и приборот за подигање на товар треба да бидат проектирани и изработени така што да издржат преоптоварување, при статичко испитување, без трајна деформација или очигледни оштетувања. При пресметките на јакост треба да се земе во предвид вредноста на коефициентот на статичкото испитување, кој го гарантира соодветното ниво на безбедност. Вредноста на коефициент по правило изнесува:

(а) 1,5 - за рачно управувани машини и прибор за подигање; и

(б) 1,25 - за други машини.

Машината треба да биде проектирана и изработена за успешно да ги издржи динамички испитувања без да откаже, кои се извршени користејќи го максималниот работен товар помножен со коефициентот на динамичкото испитување. Овој коефициент на динамичко испитување се бира така што да гарантира соодветно ниво на безбедност и по правило, овој коефициент е еднаков на 1,1. Како општо правило, испитувањата се спроведуваат при пропишаните номинални брзини. Ако управувачкиот систем на машината дозволува повеќе истовремени движења, испитувањата треба да се спроведуваат во потешки услови, односно со комбинирање на тие движења.

4.1.2.4. Ременици, барабани, макари, јажиња и вериги (синцири)

Тркалата (ременици, јажници, верижници), барабаните и макарите треба да имаат дијаметар пропорционален со димензиите на јажињата или синцирите со кои се опремени.

Барабаните и тркалата треба да се проектирани, изработени и монтирани така што јажињата или синцирите со коишто се опремени да може да се намотаат без да испаднат.

Јажињата што се користат директно за подигање или држење на товарот не треба да имаат заплеткувања, освен на нивните стракови. Заплеткувањата се толерираат преку изведбата, односно ако се проектирани да бидат редовно прилагодени според барањата за нивна употреба.

Комплетните јажиња и нивните стракови треба да имаат работен коефициент избран така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност. По правило, овој коефициент е еднаков на 5.

Веригите (синцирите) за подигање треба да имаат работен коефициент избран така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност. Како општо правило, овој коефициент е еднаков на 4.

Со цел да се провери дали е постигнат соодветен работен коефициент, производителот или неговиот овластен застапник треба, за секој вид на верига и јаже што директно се користат за подигање товар и за страковите, да спроведуваат соодветни испитувања или да нарачуваат спроведување на такви испитувања.

4.1.2.5. Прибор за подигање и нивни компоненти

Приборот за подигање на товар и нивните компоненти треба да бидат димензионирани на замор и стареење за бројни работни циклуси, во склад со нивниот предвиден век на траење како што е наведено во условите за работа за одредена употреба.

Освен тоа:

(а) работниот коефициент на комбинациите жица-јаже/јаже-крај треба да бидат избрани така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност; како општо правило, овој коефициент е еднаков на 5. Јажињата не треба да содржат спојки или јазли, освен оние на нивните краеве;

(б) кога се користат синцири со заварени алки, тие треба да бидат од видот на куси врски. Синцирите треба да имаат работен коефициент избран така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност; како општо правило, овој коефициент е еднаков на 4.

(в) работниот коефициент за текстилни јажиња или ремени зависи од материјалот, методот на производство, димензиите и употребата. Овој коефициент треба да биде избран така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност; како општо правило, тој е еднаков на 7, под услов употребените материјали да се со многу добар квалитет, а методот на производство да е соодветен на наменетата употреба. Во спротивен случај, како општо правило, коефициентот е поставен на повисоко ниво со цел да се обезбеди еквивалентно ниво на безбедност. Текстилните јажиња и ремени не треба да вклучуваат јазли, спојки или заплеткувања освен оние на краевите на ременот и освен во случај на бескраен ремен;

(г) сите метални компоненти што сочинуваат, или се користат со ремен треба да имаат работен коефициент избран така што да се гарантира соодветно ниво на безбедност; како општо правило, овој коефициент е еднаков на 4.

(д) максималниот работен товар на ремен со многу краци се определува врз основа на работниот коефициент на најслабот крак, бројот на краци и редуциониот фактор што зависи од конфигурацијата на ременот;

(ф) со цел да се провери дали е постигнат соодветен работен коефициент, производителот или неговиот овластен претставник треба, за секој вид на компонента од (а), (б), (в) и (г) од оваа точка, да спроведуваат соодветни испитувања или да нарачуваат спроведување на такви испитувања.

4.1.2.6. Управување со движењата

Уредите за управување со движењата треба да дејствуваат така што машината на која се инсталирани да биде безбедна.

(а) Машината треба да биде проектирана и изработена или опремена со уреди така што амплитудата на движење на нејзините компоненти да биде во определените граници. На работењето на таквите уреди треба, каде што е соодветно, да му претходи предупредување.

(б) Кога неколку неподвижни машини или машини што се движат по шини може истовремено да маневрираат во истото место, со ризици од судир, таквата машина треба да биде проектирана и изработена така што да се овозможи монтирање на системи со кои ќе се избегнат овие ризици.

(в) Машината треба да биде проектирана и изработена така што товарите, опасно да не се лизгаат или паѓаат слободно и неочекувано, дури и во случај на делумен или целосен прекин во напојувањето со енергија или кога операторот го стопира работењето на машината.

(г) Не треба да е возможно, во нормални работни услови, товарот да се спушта само со фриксиона сопирачка, освен во случај на машина чија функција бара таа да работи на тој начин.

(д) Уредите за држење на товарот треба да бидат проектирани и изработени така што да се избегне секое случајно испуштање на товарот.

4.1.2.7. Движења на товарите во текот на ракувањето

Оперативното место на машината треба да биде лоцирано, така што да обезбеди широк можен поглед на траекториите на подвижните делови, со цел да се избегнат можните судири со лица, опрема или друга машини што маневрираат во исто време и да се избегне предизвикување на опасност.

Машините со наведуван товар треба да бидат проектирани и изработени така што да се спречат удар на лицата од движењето на товарот, носачот или од евентуалните противтежински тегови.

4.1.2.8. Машини што се во функција на неподвижни платформи

4.1.2.8.1. Движења на носачот

Движењето на носачот на машината во функција на неподвижни платформи треба да се врши по должината на цврсти водилки до и на платформите. Системите од профили во форма на триаголник исто така се сметаат за цврсти водилки.

4.1.2.8.2. Пристап до носачот

Кога лицата имаат пристап до носачот, машината треба да биде проектирана и изработена така што да се обезбеди неподвижност на носачот во текот на пристапот, особено додека се товара или растовара.

Машината треба да биде проектирана и изработена така што да се обезбеди дека разликата во нивото меѓу носачот и односната платформа не претставува ризик од навалување.

4.1.2.8.3. Ризици од контакт со подвижниот носач

Каде што е потребно, со цел да се исполни барањето наведено во вториот став од точка 4.1.2.7 од овој Прилог, зоната на движење треба да биде достапна во текот на нормално работење.

Кога, за време на контрола или одржување, постои ризик дека лицата што се наоѓаат под или над носачот можат да бидат згмечени меѓу носачот и некој неподвижен дел, треба да се обезбеди доволно слободен простор по пат на физичко засолниште или механички уреди за да го блокираат движењето на носачот.

4.1.2.8.4. Ризик од паѓање на товарот од носачот

Кога постои ризик товарот да падне од носачот, машината треба да биде проектирана и изработена така што да го спречи овој ризик.

4.1.2.8.5. Платформи

Треба да се спречат ризиците од контакт на лица на платформите со подвижниот носач или други подвижни делови.

Кога постои ризик од лица што влегуваат во просторот на движење кога носачот не е на платформата, тогаш треба да се монтираат заштитници со цел да се избегне овој ризик. Таквите заштитници не треба да се отвораат во правецот на просторот на движење. Тие треба да се опремени со уред за заклучување управуван од позицијата на носачот што спречува:

- опасни движења на носачот додека заштитниците не се затворат и заклучат,

- опасно отворање на заштитникот додека носачот не запре на соодветната платформа.

4.1.3. Проширување на целта

Кога машината за подигање или помагло то за подигање се пуштаат на пазар или прв пат се ставаат во употреба, производителот или неговиот овластен застапник треба да гарантираат, преземајќи соодветни мерки или нарачувајќи да се преземат такви, дека машината или приборот за подигање кои се подготвени за употреба – независно дали се управуваат рачно или на погон – може безбедно да ги исполнуваат своите одредени функции.

Статичките и динамичките испитувања од точка 4.1.2.3 од овој Прилог треба да се спроведат на сите машини за подигање подготвени да бидат ставени во употреба.

Кога машината не може да се монтира во просторите на производителот или во просториите на неговиот овластен застапник, треба да се преземат соодветни мерки на местото на употреба. Во спротивност, мерките може да се преземат во просториите на производителот или на местото на употреба.

4.2. БАРАЊА ЗА МАШИНИТЕ ШТО НЕ СЕ ДВИЖАТ СО ПОМОШ НА ЧОВЕЧКА СИЛА

4.2.1. Управување на движењето

Уредите за управување што се држат за да функционираат треба да се користат за управување на движењата на машината или на нејзината опрема. Сепак, за делумни или целосни движења во кои нема ризик товарот или машината да се судрат, споменатите уреди можат да се заменат со уреди за управување што дозволуваат автоматско стопирање на претходно избрани položби без операторот да го држи уредот за управување и да го употребува.

4.2.2. Контрола на товарањето

Машина со максимален работен товар, кој не е помал од 1.000 килограми или обртниот момент што надминува 40.000 Nm, треба да биде опремена со уреди за предупредување на возачот и спречување на опасни движења во случај на:

- преоптоварување, како резултат на максималниот работен товар или максималниот работен момент како резултат на надминување на товарот, или
- надминување на обртниот момент кој е причина за превртување.

4.2.3. Водење на инсталации со јажиња

Пренесувачките, влечните или транспортните јажиња треба да се прицврстени со противтежински тегови или со уред што овозможува постојано регулирање на затегнатоста.

4.3. ИНФОРМАЦИИ И ОБЕЛЕЖУВАЊЕ

4.3.1. Синцири, јажиња и ремени

Секоја должина на синцирот, јажето или ременот што не претставува дел од еден склоп треба да носи ознака или, кога тоа не е можно, плочка или прстен што не може да се отстрани со името и адресата на производителот или неговиот овластен застапник и идентификационо обележување на одобриениот сертификат.

Горенаведениот сертификат треба да ги содржи следниве информации:

- (а) името и адресата на производителот и ако е соодветно, неговиот овластен застапник;
- (б) опис на веригата или јажето, во кој ќе се назначи:

- нивната номинална големина,
- нивната изведба (тип на изработка),
- материјалот од кој се направени, и
- секоја специјална металуршко-термичка обработка која е применета врз материјалот;
- (в) употребениот метод на испитување;
- (г) максималниот товар на кој е подложена веригата или јажето во текот на работата. Може да се даде опсег на вредности при одредена употреба.

4.3.2. Прибор за подигање

Приборот за подигање треба да ги содржат следниве податоци:

- идентификација на материјалот, а ова информација е потребна за безбедна употреба и
- максималниот работен товар.

Ако на приборот за подигање, физички е невозможно да се изврши обележување, тогаш податоците наведени во првиот став од ова точка, треба да се прикажат на плочка или на друго соодветно средство и безбедно да се прицврстат на приборот.

Податоците треба да бидат читливи и поставени на место каде нема да исчезнат како резултат на истрошување или да ја загрозат носивоста на приборот.

4.3.3. Машина за подигање

Максималниот работен товар треба да биде истакнат на машината. Ова обележување треба да биде читливо, неизбрижливо и разбирливо.

Кога максималниот работен товар зависи од конфигурацијата на машината, секое место за управување треба да биде обезбедено со плочка за товарот на која е наведен, во форма на дијаграми или табели, работниот товар дозволен за секоја конфигурација.

Машината наменета само за подигање стоки, опремена со носач на товар, на кој е дозволен пристап на лица, треба да носи јасно и неизбрижливо предупредување што забранува подигање на лица. Ова предупредување треба да биде видно на секое место каде што е можен пристап.

4.4. УПАТСТВА

4.4.1. Прибор за подигање

Секој прибор за подигање или секоја комерцијално неделива серија на прибор за подигање, треба да биде придружен со упатства што ги содржат следниве податоци:

- (а) за одредената употреба;
- (б) границите на употреба (особено за прибор за подигање како што се магнетски или вакуумски плочки што не се во целосна согласност со точка 4.1.2.6 (д) од овој Прилог.
- (в) упатства за монтажа, употреба и одржување; и
- (г) коефициент на употреба од статичките испитувања.

4.4.2. Машина за подигање

Машината за подигање треба да е придружена со упатства што содржат информации за:

- (а) техничките карактеристики на машината, а особено:
 - максималниот работен товар и, каде што е соодветно, копија од плочката за товарот или табелата за товарот од став 2 од точка 4.3.3 на овој Прилог,
 - реакциите на потпирачите или затегнувачите, а каде што е можно и карактеристики на патеките,
 - каде што е можно, определување и начин на монтирање на пригушница;
- (б) содржината на сервисната книга за машината, ако не е доставена со машината;
- (в) совети за употреба, особено за надоместување на недостаток на директна видливост на товарот од страна на операторот;
- (г) каде што е можно, извештај од испитувањето со детали за статичките и динамичките испитувања спроведени од, или за производителот или неговиот овластен застапник;
- (д) за машината што не е монтирана во просториите на производителот во форма во која треба да се користи, неопходните инструкции за преземање на мерки наведени во одделот 4.1.3 од овој Прилог пред првото ставање во употреба.

5. ДОПОЛНИТЕЛНИ СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА МАШИНИ НАМЕНЕТИ ЗА ПОДЗЕМНА РАБОТА

Машината наменета за подземна работа треба да ги исполнува сите суштествените барања од аспект на здравје и безбедност опишани во ова поглавје (види Основни начела, точка 4 од овој Прилог).

5.1. РИЗИЦИ ОД НЕСТАБИЛНОСТ

Потпорните потпирачи со сопствен погон треба да се проектирани и изработени така што да се одржува даден правец при движење и да не се изместуваат пред и за време на товарање и откако ќе се отстрани товарот. Тие треба да имаат поединечен хидрауличен погон и точки за прицврстување за горните плочи.

5.2. ДВИЖЕЊЕ

Погонските кровни носачи треба да овозможуваат непречено движење на луѓе.

5.3. КОНТРОЛНИ УРЕДИ

Контролите за забрзување и сопирање при движење на машина по шини треба да бидат управувани рачно. Сепак, уредите за потврдување треба да се управуваат со нога.

Контролните уреди на погонските кровни носачи треба да се проектирани и позиционирани така што, во текот на преместувања, операторите да се заштитени со наместен носач. Контролните уреди треба да се заштитени од секакво ненадејно дејствување.

5.4. СТОПИРАЊЕ

Самоодна машина што се движи по шини за употреба во подземна работа треба да биде опремена со уред за потврдување кој дејствува на колото што го контролира движењето на машината, така што движењето се стопира ако возачот повеќе нема контрола на движењето.

5.5. ПОЖАР

Одредбите од алинеја 2 од точка 3.5.2 од овој Прилог е задолжителна за машини што имаат лесно запаливи делови.

Сопирачкиот систем на машината наменета за употреба во подземни работи треба да биде проектиран и изработен така што да не предизвикува искри или пожар.

Машините со мотори со внатрешно согорување за употреба во подземни работи треба да се опремени само со мотори што користат гориво со низок притисок на испарување и кои исклучуваат појава на искра од електрично потекло.

5.6. ЕМИСИИ НА ИЗДУВНИ ГАСОВИ

Емисиите на издувни гасови од моторите со внатрешно согорување не треба да се испуштаат нагоре.

6. ДОПОЛНИТЕЛНИ СУШТЕСТВЕНИ БАРАЊА ОД АСПЕКТ НА ЗДРАВЈЕ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА МАШИНИ ШТО ПРЕТСТАВУВААТ ОСОБЕНА ОПАСНОСТ КАКО РЕЗУЛТАТ НА ПОДИГАЊЕ ЛУЃЕ

Машината што претставува опасност како резултат на подигање на луѓе треба да ги исполнува сите релевантни суштествените барања од аспект на здравје и безбедност опишани во ова поглавје (види Основни начела, точка 4 од овој Прилог).

6.1. ОПШТО

6.1.1. Механичка јакост

Пренесувачот, вклучувајќи ги сите врати во подот, треба да биде проектиран и изработен така што да нуди место и сила соодветна на максималниот број луѓе на кои им е дозволено да бидат на пренесувачот и максималниот работен товар.

Работните коефициенти за компонентите дадени во точките 4.1.2.4 и 4.1.2.5 од овој Прилог се несоодветни за машини наменети за подигање луѓе и треба, како општо правило, да се дуплира. Машината наменета за подигање луѓе или луѓе и стоки треба да биде опремена со систем за потпирање или поддршка за пренесувачот проектиран и изработен така што да обезбеди соодветно општо ниво на безбедност и да спречи ризик од паѓање на пренесувачот.

Ако се користат јажиња или синцири за потпирање на пренесувачот, како општо правило, потребни се најмалку две независни јажиња или синцири, секое со свој сопствен затегнувач.

6.1.2. Контрола на товарањето за машини што не се придвижуваат со човечка сила

Барањата од точка 4.2.2 од овој Прилог се применуваат независно од максималниот работен товар и моментот на превртување, освен ако производителот покаже дека не постои ризик од претоварување или превртување.

6.2. УРЕДИ ЗА УПРАВУВАЊЕ

Кога безбедносните барања не наметнуваат други решенија, носачот за превоз треба по правило да биде проектиран и изработен така што лицата во носачот да имаат начини за управување на нагорните и надолните движења и ако е соодветно и на другите движења на носачот.

При работење, уредите за управување треба да имаат приоритет над сите други уреди што го управуваат истото движење со исклучок на уредите за итно стопирање.

Уредите за управување на овие движења треба да бидат од таков тип на држење на управувачките команди, освен во случаи кога самиот носач за превоз е целосно затворен.

6.3. РИЗИЦИ ЗА ЛУЃЕТО ВО ИЛИ НА НОСАЧОТ ЗА ПРЕВОЗ

6.3.1. Ризици што се резултат од движењата на носачот

Машината за подигање луѓе треба да биде проектирана, изработена или опремена така што забрзувањето или намалувањето на носачот да не предизвикува ризици за луѓето.

6.3.2. Ризик од паѓање на луѓето од носачот

Носачот не треба да се навалува до степен што претставува ризик за лицата што се на него да паднат, вклучувајќи и кога машината и носачот се движат.

Кога носачот за превоз е проектиран како работно место, треба да се предвиди гарантирање на стабилност и да се спречат опасните движења.

Ако мерките наведени во точка 1.5.15 од овој Прилог не се соодветни, носачите треба да бидат опремени со доволен број на соодветни места на затегнување за бројот на лица дозволен на носачот. Местата на затегнување треба да бидат доволно цврсти за употреба на личната заштитна опрема што треба да штити од паѓање од височина.

Сите врати во подовите или таваните или странични врати треба да бидат проектирани и изработени така што да се спречи случајно отворање и треба да се отвораат во правец што избегнува секаков ризик од паѓање, во случај да се отворат ненадејно.

6.3.3. Ризици од паѓање на предмети на носачот

Кога постои ризик од паѓање на предмети на носачот и ги загрозува луѓето, тогаш носачот треба да биде опремен со заштитен покрив.

6.4. МАШИНИ ВО ФУНКЦИЈА НА ПЛАТФОРМИ

6.4.1. Ризици за луѓето во или на носачот

Носачот треба да биде проектиран и изработен така што да се спречат ризиците од контакт меѓу лицата и/или предметите во или на носачот со секој неподвижен или подвижен елемент. Кога е неопходно да се исполни ова барање, носачот треба самиот да биде потполно затворен со врати што се опремени со уред за заклучување што спречува опасни движења на носачот освен ако вратите се затворени. Вратите треба да останат затворени ако носачот за превоз запре меѓу платформите кога постои ризик од паѓање од носачот.

Машината треба да биде проектирана, изработена и, каде што е неопходно, опремена со уреди што спречуваат неконтролирано нагорно и надолно движење на носачот. Овие уреди треба да можат да го стопираат пренесувачот при неговиот максимален работен товар и при предвидливата максимална брзина.

Стопирањето не треба да предизвика намалување штетно за лицата на пренесувачот, при какви било услови за товарање.

6.4.2. Контроли на платформите

Контролите, различни од оние за итна употреба, на платформите треба да иницираат движења на пренесувачот кога:

- функционираат уредите за управување во носачот и
- носачот не е на платформата.

6.4.3. Пристап до носачот

Штитниците на платформите и на носачот треба да бидат проектирани и изработени така што да обезбедат безбеден пренос до и од носачот, земајќи го предвид предвидливиот опсег на стоки и лица што треба да се подигнат.

6.5. ОБЕЛЕЖУВАЊА

Носачот треба да ги содржи информациите потребни да се обезбеди безбедност вклучувајќи го:

- бројот на лица дозволен на носачот,
- максималниот работен товар.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

2686.

Врз основа на член 109, став 2, од Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11 и 148/11), министерот за животна средина и просторно планирање, донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗГЛЕДОТ И ВИДОТ НА СЛУЖБЕНАТА УНИФОРМА, НЕЈЗИНАТА ТРАЈНОСТ И НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ - НОСЕЊЕ НА ОПРЕМАТА ШТО ТРЕБА ДА ЈА НОСАТ ЧУВАРИТЕ И СОДРЖИНАТА И ФОРМАТА НА СЛУЖБЕНАТА ЛЕГИТИМАЦИЈА, КАКО И НАЧИНОТ НА ИЗДАВАЊЕТО И ОДЗЕМАЊЕТО НА ЛЕГИТИМАЦИЈАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат изгледот и видот на службената униформа, нејзината трајност и начинот на користење - носење на опремата што треба да ја носат чуварите и содржината и формата на службената легитимација, како и начинот на издавањето и одземањето на легитимацијата.

II. СЛУЖБЕНА УНИФОРМА

Член 2

Униформата на чуварот во заштитеното подрачје (во понатамошниот текст: чувар) се состои од зимска и летна, која може да биде како униформа за работа на терен и за работа на објектите.

Член 3

Службената униформа на чуварот треба да биде во боја сепиа.

На горниот дел од униформата што се носи надворешно на задната страна се испишуваат зборовите: „ЧУВАР“, а на левиот горен дел од левиот ракав знакот за заштита на природата даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој правилник.

Под знакот за заштита на природата од став (2) на овој член се става името на заштитеното подрачје.

По исклучок од став (3) на овој член на горниот дел од униформата, може да се стави и знакот на јавната установа на националниот парк односно на заштитеното подрачје во десниот горен дел од десниот ракав. Доколку знакот го содржи името на јавната установа односно заштитеното подрачје не е неопходно да се стави посебно името како што е опишано во став (3) на овој член.

Член 4

Службената униформа може да биде зимска и летна.

Зимската службена униформа чуварите ја носат од 15 октомври до 30 април, а летната службена униформа од 1 мај до 14 октомври во текот на годината.

Член 5

Службената униформа на чуварите се изработува во два типа и тоа:

1. за извршување на работите на терен и
2. за извршување на работите во објектите.

Член 6

Службената униформа на чуварите за работа на терен, за мажите и жените, по видови и време на користење ја сочинуваат:

- ветровка (2 години);
- постава за ветровката (3 години);
- два пара панталони зимски (1 година);
- два пара панталони летни (1 година);
- две кошули зимски (1 година);
- две кошули летни (1 година);
- елек со џебови зимски (1 година);
- елек со џебови летен (1 година);
- четири маички со кратки ракави (1 година);
- зимска плетена капа (2 години);
- летна безбол капа (1 година);
- планинарски чевли (2 години);
- едноделен комплет за дожд 2 години);
- ракавици (2 години) и
- очила за сонце (2 години).

Член 7

Службената униформа на чуварите за работа во објектите, за мажите, по видови и време на користење, ја сочинуваат:

- едно палто (2 години);
- два пара пантолани (2 години);
- две кошули со долги ракави (1 година);
- две кошули со куси ракави (1 година) и
- обични чевли (1 година).

Член 8

Службената униформа за работа во објектите, за жените, по видови и време на користење, ја сочинуваат:

- едно палто (2 години);
- два пара пантолони (1 година);
- две кошули со долги ракави (1 година);
- две кошули со куси ракави (1 година);
- марама (1 година) и
- обични чевли (1 година).

III. СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

Член 9

Службената легитимација се издава на образец со димензии 100 x 70 mm на еден лист од тврда хартија, со светло зелена боја, заштитена со пластична фолија.

Член 10

Легитимацијата има две страни со следна содржина:

1. предната страна на легитимацијата на чуварот содржи:

Во горниот среден дел: грб на Република Македонија, натпис „РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“, назив на јавната установа или на субјектот кој управува со заштитеното подрачје, наслов „СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА“ и текст „Чувар во заштитено подрачје,“.

Во горниот лев агол простор за фотографија на чуварот.

Во средниот дел се впишуваат податоци за: името и презимето на чуварот, своерачен потпис на чуварот, број на легитимацијата и датум и место на издавање на легитимацијата. Во долниот дел потпис на овластеното лице што ја издава легитимацијата и место за печат.

2. задната страна содржи текст:

„Член 112 од Законот за заштита на природата

Чуварот има право и должност да ги врши следните работи:

- 1) да побара лична карта или друга јавна исправа заради утврдување на идентитетот на лицата;
- 2) да прегледа багаж, како и превозно средство;
- 3) привремено да го ограничи движењето на одредено подрачје;
- 4) да наплати мандатна казна;
- 5) привремено да одземе противправно присвоен дел од живиот или неживиот свет, кои припаѓаат на заштитеното подрачје, како и средствата со кои е извршено присвојувањето;

б) да побара воспоставување на претходна состојба, односно да нареди спречување и отстранување на штетните последици и

7) да поднесе прекршочна и кривична пријава.“

За издадените легитимации субјектот кој управува со заштитеното подрачје води евиденција, а истиот број се внесува во предната страна на легитимацијата.

Формата и содржината на легитимацијата е дадена во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 11

Легитимацијата има важност се додека лицето на кое му е издадена има службено својство на чувар.

Чуварот ја враќа легитимацијата по престанок на службеното својство на чувар.

Доколку чуварот не постапи согласно став (2) на овој член, директорот на јавната установа, односно управителот на субјектот одреден за управување со заштитено подрачје ја огласува легитимацијата за неважечка во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 12

Во случај на губење, чуварот ја огласува за неважечка легитимацијата во „Службен весник на Република Македонија“.

Врз основа на известувањето од чуварот и потврдата за објава во „Службен весник на Република Македонија“, директорот на јавната установа, односно управителот на субјектот одреден за управување со заштитеното подрачје, на чуварот му издава нова легитимација.

Член 13

Легитимацијата се заменува со нова во случај на:

- дотраеност или оштетување и
- промена на личните податоци на чуварот.

Член 14

Легитимацијата која што се одзема, враќа или се заменува, се поништува.

IV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 15

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.07-6799/4

8 август 2012 година

Скопје

Министер,

Абдилаќим Адеми, с.р.

Прилог 1

Знак за заштита на природата

Прилог 2

Изглед на службена легитимација

	Република Македонија субјект кој управува со заштитеното подрачје ЛЕГЕТИМАЦИЈА ЧУВАР ВО ЗАШТИТЕНО ПОДРАЧЈЕ	
	Фотографија 3 x 3,5	И м е Презиме Своерачен потпис на чуварот Број на легитимација М.П. Место и датум на издавање Потпишана овластето лице

Член 112 од Законот за заштита на природата:

- Чуварот има овластување да ги врши следните работи:
- 1) да побара лична карта или друга јавна исправа заради утврдување на идентитетот на лицата;
 - 2) да прегледа багаж, како и превозно средство;
 - 3) привремено да го ограничи движењето на одредено подрачје;
 - 4) да наплати мањатна казна;
 - 5) привремено да одземе противправно присвоен дел од живиот или неживиот свет, кои припаѓаат на заштитеното подрачје, како и средствата со кои е извршено присвојувањето;
 - 6) да побара воспоставување на претходна состојба, односно да нареди спречување и отстранување на штетните последици; и
 - 7) да поднесе прекршочна и кривична пријава.

СУДСКИ СОВЕТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2687.

Судскиот совет на Република Македонија врз основа на член 39 и член 44 од Законот за Судски совет на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 60/2006), објавува

О Г Л А С

- За избор на претседател на Врховен суд на Република Македонија;
- За избор на претседател на Основен суд Скопје 1 Скопје;
- За избор на 3 (тројца) судии на Врховен суд на Република Македонија;
- За избор на 1 (еден) судија на Апелационен суд Скопје;
- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Велес и
- За избор на 1 (еден) судија на Основен суд Скопје 1 Скопје.

Кандидатите за избор на претседател треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 и член 47 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 58/2006) в.в. со член 18 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 150/2010). Кандидатите за избор на судија треба да ги исполнуваат условите предвидени во член 45 од Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 58/2006) и член 6 и 7 од Законот за изменување и дополнување на Законот за судовите („Сл. весник на РМ“ бр. 35/2008).

Заинтересираните кандидати пријавите заедно со потребната документација, во оригинал или заверена фотокопија на нотар, (лекарското уверение да не е постаро од една година од денот на издавање и уверение дека не е изречена мерка на безбедност за забрана на вршење на професија дејност или должност, да не е постаро од шест месеци од денот на издавањето), да ги достават до Судскиот совет на Република Македонија, ул. „Вељко Влаховик“ бб, во рок од 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на РМ“. Образецот за пријава може да се подигне во електронска форма на WEB страната на Судскиот совет на Република Македонија на следната адреса:

<http://www.ssrn.mk/docs/formulari/prijava.doc>.

Покрај наведеното лице кандидат за носител на јавна функција треба да достави и доказ за верифицирана изјава за исполнување на условите за вршење на јавна функција согласно член 2 став 2 и член 3 став 2 од Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр.14/08 од 29.01.2008 година) и Законот за изменување и дополнување на Законот за определување дополнителен услов за вршење јавна функција („Службен весник на РМ“ бр. 64/09 од 22.05.2009 година), издаден од надлежната Комисија за верификација на факти, согласно наведениот закон. Некомплетните документи нема да се разгледуваат.

Бр.07-1278/1
15 август 2012 година
Скопје

Судски совет
на Република Македонија
Претседател,
Александра Зафироска, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

2688.

Врз основа на членовите 202 и 222 став (3), а во врска со член 110 став (2) од Законот за супервизија на осигурување-пречистен текст (“Службен весник на Република Македонија” бр. 30/2012), Агенцијата за супервизија на осигурување донесе

Р Е Ш Е Н И Е ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ДОЗВОЛА ЗА РАБОТА КАКО ОВЛАСТЕН АКТУАР

1. Се издава дозвола за работа како овластен актуар на лицето Владимир Бубалов со адреса на живеење на ул. „Франклин Рузвелт“ бр. 36/1-5, Скопје.
2. Ова решение влегува во сила со денот на донесување.
3. Ова Решение ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија.“

Бр. 09-1370/2
27 јуни 2012 година
Скопје

Претседател
на Советот на експерти,
д-р **Климе Попоски, с.р.**

2689.

Врз основа на член 158-с точка 1) а во врска со 31 став (8) од Законот за супервизија на осигурување – пречистен текст („Службен весник на РМ“ бр. 30/2012), Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ПОТРЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ДОСТАВУВА КОН БАРАЊЕТО ЗА ДОБИВАЊЕ ДОЗВОЛИ СОГЛАСНО ЗАКОНОТ ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува потребната документација која се доставува кон барањето за добивање на следните дозволи од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст: Агенцијата), согласно Законот за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст: Законот):

1. дозвола за вршење работи на осигурување;
2. дозвола за воведување нова класа на осигурување од страна на друштво за осигурување;
3. дозвола за пренос на осигурително портфолио од страна на друштво за осигурување;
4. дозвола за пренос на надворешни активности од страна на друштво за осигурување;
5. дозвола за статусни измени на друштво за осигурување.

II. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ВРШЕЊЕ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 2

(1) За издавање дозвола за вршење работи на осигурување до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за вршење работи на осигурување на соодветен пропишан образец кој е даден во Прилог 1 од овој правилник и е негов составен дел.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член, барателот/лите (односно негов/нивен овластен полномошник) ја доставува следната документација:

1. Предлог на статут кој треба да ги содржи најмалку следните податоци:

- фирма и седиште на друштвото за осигурување;
- класи на осигурување во рамки на кои друштвото за осигурување ќе врши работи на осигурување;
- висина на акционерскиот капитал потребен за основање и работа на друштвото;
- номинален износ на акциите, број на акциите од секој род и класа, права, обврски, ограничувања и погодности кои произлегуваат од акциите;
- начин на стекнување и престанок на правата на акционерите на друштвото;
- постапка за свикнување и одржување на собрание-то;
- вид, состав, број, начин и услови за избор, мандат, права, должности, одговорности и начин на работење на органите на друштвото;
- начин на решавање на спорите меѓу акционери-те на друштвото;
- начин на решавање на судирот на интереси и заштита на доверливоста на податоците на друштвото;
- начин на управување со друштвото за осигурување и застапување на друштвото од страна на членовите на управниот одбор;
- начин на измена на статутот на друштвото;
- услови и случаи на престанување со работа на друштвото и
- други податоци согласно закон.

2. План за работа на друштвото, кој треба да ги содржи најмалку следните податоци:

- основи на деловната политика на друштвото за осигурување со образложение, односно анализа на причините за основање на друштвото, деловните цели на друштвото, осврт на пазарот на кој ќе учествува друштвото, структура на клиенти на друштвото и други податоци;
- класи на осигурување во рамки на кои друштвото за осигурување планира да врши работи на осигурување;
- принципи за реосигурување, вклучувајќи табели за максимално покритие за сите класи на осигурувања во рамки на кои друштвото ќе врши работи на осигурување;
- пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност согласно членовите 75 или 76 од Законот;
- планиран обем на трошоци за основање, организациски трошоци и трошоци за развој;
- процена на ликвидноста, како и финансиски извори потребни за исполнување на обврските и обезбедување потребно ниво на маргина на солвентност;
- елаборат со проекција за очекувани деловни резултати за најмалку тригодишен период, пред сè во врска со очекуваниот приход од премиите, очекуваните штети, расходите за спроведување на осигурувањето, очекуваната добивка, како и висината на техничките и други резерви. Елаборатот треба да содржи:
 - детален биланс на состојба, биланс на успех и извештај за паричните текови со коментар за секоја позиција и основните претпоставки врз кои се темели проекцијата,
 - движење на финансиските показатели и супервизорските стандарди, како што се обемот на капитал, потребното ниво на маргина на солвентност, висината на техничките резерви, средствата кои ги покриваат техничките резерви, показателите за ликвидноста и профитабилноста и други податоци;
 - опис на системите за управување и внатрешна контрола;
 - седиште на друштвото, како и евентуално број и локација на филијалите, експозитурите и други организациони облици, како и рокот кога друштвото има намера да ги отвори;
 - организациска структура на друштвото со посебен опис на делокругот на работа и одговорностите на лицата со посебни права и одговорности на секој орга-

низациски дел, меѓусебните односи и односите со органите на управување и надзор во друштвото, како и опис на потребниот број вработени и нивната квалификациска структура;

- спецификација на расположиви средства на друштвото за осигурување кои се потребни за задоволување на непаричните обврски (средства за помош), доколку друштвото за осигурување има намера да врши работи на осигурување во класата на осигурување од туристичка помош.

3. Општи и посебни услови за осигурување и Тарифи на премии во однос на класите на осигурување наведени во членот 5 точки 2 и 10 од Законот, заедно со технички основи за пресметка на тарифите, како и мислење на овластен актуар по однос на истите;

4. Останати предлог-акти на деловната политика на друштвото, и тоа:

- Правилник за формирање на технички резерви и/или математичка резерва на осигурување и политика за управување со средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или математичка резерва;

- Правилник за пласирање на средствата на техничките резерви;

- Правилник за формирање фонд за превентива и управување и користење на фондот, доколку формирање на фонд за превентива е предвидено со Статутот на друштвото;

- Програма за реосигурување;

- Правилник за остварување на регреси и

- останати предлог акти.

5. Доказ дека се уплатени парични средства на име акционерски капитал на засебна привремена сметка кај носител на платен промет, односно доказ дека странското правно или физичко лице - барател ги уплатило девизните средства на посебна сметка кај Народната банка;

6. Список на акционери на друштвото за осигурување, со наведување на име, презиме и адреса на физичките лица и назив и седиште на правните лица, како и податоци за вкупниот номинален износ на поседувани акции и процент на учество во акционерскиот капитал на друштвото за осигурување;

7. Доколку барателот е правно лице:

- одлука на надлежниот орган на правното лице - основач за основање, односно учество во друштвото за осигурување;

- извори на средства за уплата на капиталот, и тоа:

(1) Изјава на надлежен орган на правното лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, за потеклото на средствата што се вложуваат на име акционерски капитал на друштвото, како и (2) соодветен доказ за изворот на средствата кои лицето ги вложува во друштвото (ревизорски извештај на правното лице, завршна сметка или друг соодветен доказ);

- потврда од надлежна институција за редовно плаќање на јавните давачки од страна на правното лице - основач;

- доказ дека на правното лице - основач не му е изречена споредна казна забрана за добивање дозвола за вршење работи на осигурување, застапување во осигурување или осигурително брокерски работи, забрана за основање на нови правни лица, одземање на дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето или осигурително брокерски работи, односно привремена или трајна забрана за вршење дејност од областа на осигурувањето, и тоа: (1) Потврда од Централен регистар односно друга надлежна институција, како и (2) Изјава на надлежен орган на правното лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност дека на правното лице - основач не му е изречена споредна казна забрана за добивање дозвола за вршење работи на осигурување, застапување во осигурување

или осигурително брокерски работи, забрана за основање на нови правни лица, одземање на дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето или осигурително брокерски работи, односно привремена или трајна забрана за вршење дејност од областа на осигурувањето;

– доказ дека против правното лице - основач не е поведена стечајна постапка или постапка на ликвидација, и тоа: (1) Потврда од Централен регистар односно друга надлежна институција и (2) Изјава на надлежен орган на правното лице – основач, дадена под целосна кривична и материјална одговорност дека против правното лице - основач не е покрената стечајна постапка;

– доказ дека правното лице - основач не работи и нема да работи спротивно на одредбите од Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, и тоа: Изјава на надлежен орган на правното лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека правното лице - основач не работи и нема да работи спротивно на одредбите од Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам;

– список на лица кои се поврзани со правното лице - основач со докази за начинот на поврзаност согласно член 16-а од Законот за супервизија на осигурување, и тоа: (1) Изјава на надлежен орган на правното лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност за сите лица кои се поврзани со правното лице - основач со докази за начинот на поврзаност; (2) список на лица кои во правното лице поседуваат, директно или индиректно, повеќе од 10% од акциите, односно уделите, потпишан од овластено лице на правното лице основач; (3) Извод од Централен депозитар за хартии од вредност, односно друг јавен регистар, за тоа кои се иматели на акции, односно удели во правното лице - основач; (4) список на правни лица во кои правното лице поседува директно или индиректно повеќе од 10 % од акциите, односно уделите, потпишан од овластено лице на правното лице основач; (5) Извод од Централен депозитар за хартии од вредност, односно друг јавен регистар, за тоа каде правното лице - основач поседува акции, односно удели;

– акт за основање, односно Статут на правното лице - основач;

– список на членови на органот на управување во правното лице - основач (Извод од Централен регистар или друг соодветен јавен регистар);

– извод од регистарот во кој е регистрирано правното лице - основач;

– копија од акционерската книга, односно доказ од друг соодветен јавен регистар за правното лице - основач;

– ревизорски извештај за последните две деловни години за правното лице – основач, односно завршна сметка за последните две деловни години доколку правното лице - основач нема обврска за ревизија на финансиски извештаи. Правните лица кои се основани и работат помалку од две години, се должни да обезбедат ревизорски извештаи, односно завршни сметки за последните две деловни години за своите акционери – правни лица, односно да ја достават соодветната документација од точка б) од овој став за своите акционери – физички лица кои имаат учество во капиталот на правното лице – основач над 10%. Ревизорскиот извештај кој се доставува за странско правно лице - основач треба да биде изготвен од реномирана меѓународна ревизорска куќа. За домашно правно лице – основач или за акционер на правното лице - основач се доставува ревизорски извештај доколку согласно Законот за трговски друштва е обврзано да изработи ревизорски извештај;

– други докази за оценка на бонитетот на правното лице – основач, како и оценка на неговите акционери, односно иматели на удели.

8. Доколку барателот е физичко лице:

– копија од лична карта или пасош (за странско физичко лице) – на увид;

– извори на средства за уплата на капиталот, и тоа:

(1) Изјава на физичкото лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, за потеклото на средствата што се вложуваат на име акционерски капитал на друштвото за осигурување, како и (2) соодветен доказ за изворот на средствата кои лицето ги вложува во друштвото (решение за наследство, потврда од банка или друга финансиска институција за висината и датумот на вложените средства, документ за висината на платата и приходите остварени по други основи, годишна даночна пријава и друг соодветен доказ);

– потврда од надлежна институција за редовно плаќање на јавните давачки од страна на физичкото лице - основач;

– доказ дека на физичкото лице - основач не му е изречена споредна казна забрана за добивање дозвола за вршење работи на осигурување, застапување во осигурување или осигурително брокерски работи, забрана за основање на нови правни лица, одземање на дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето или осигурително брокерски работи, односно привремена или трајна забрана за вршење дејност од областа на осигурувањето, и тоа: (1) Потврда од Централен регистар односно друга надлежна институција, како и (2) Изјава на физичкото лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност дека на физичкото лице - основач не му е изречена споредна казна забрана за добивање дозвола за вршење работи на осигурување, застапување во осигурување или осигурително брокерски работи, забрана за основање на нови правни лица, одземање на дозвола за вршење работи на застапување во осигурувањето или осигурително брокерски работи, односно привремена или трајна забрана за вршење дејност од областа на осигурувањето;

– изјава на физичкото лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека во последните три години не бил член на орган на управување, надзорен орган или лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка;

– доказ дека физичкото лице - основач не работи и нема да работи спротивно на одредбите од Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам, и тоа: Изјава на физичкото лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека физичкото лице не работи и нема да работи спротивно на одредбите од Законот за спречување перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам;

– список на лица кои се поврзани со физичкото лице - основач со докази за начинот на поврзаност согласно член 16-а од Законот за супервизија на осигурување, и тоа: (1) Изјава на физичкото лице - основач дадена под целосна кривична и материјална одговорност, за сите лица кои се поврзани со физичкото лице - основач со докази за начинот на поврзаност; (2) список на правни лица во кои физичкото лице поседува директно или индиректно повеќе од 10 % од акциите, односно уделите, потпишан од овластено лице на правното лице-основач; (3) Извод од Централен депозитар за хартии од вредност, односно друг јавен регистар, за тоа каде сè физичкото лице - основач поседува акции одлично удели;

– други докази за оценка на бонитетот на физичкото лице – основач.

9. Документација согласно која се докажува дека се исполнети условите кои се однесуваат на предложениите членови на надзорниот орган, и тоа:

- Изјава на лицето предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не е член на орган на управување, надзорен орган или прокуррист во друго друштво за осигурување или друго трговско друштво;

- Изјава на лицето предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не е член на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување или друго лице вработено во Агенцијата;

- Изјава на лицето предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не извршувало функција на лице со посебни права и одговорности во друштво за осигурување или друго правно лице над кое е отворена стечајна постапка;

- Доказ дека лицето предложено за член на надзорниот орган не е поврзано лице со правно лице во кое друштвото за осигурување директно или индиректно поседува сопственост на повеќе од 10% од капиталот или правата на глас во тоа правно лице, и тоа: (1) Изјава на лицето предложено за член на органот на управување дадена под целосна кривична и материјална одговорност, за сите лица кои се поврзани (капитално, управувачки, роднински) со него, со докази за начинот на поврзаност, (2) Изјава на лицето предложено за член на органот на управување дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не е поврзано лице со правно лице во кое друштвото за осигурување директно или индиректно поседува сопственост на повеќе од 10% од капиталот или правата на глас во тоа правно лице и (3) Извод од Централен депозитар за хартии од вредност, Централен регистар, односно друг јавен бележник, за капитални учества на лицето предложено за член на органот на управување во правни лица;

- Изјава на лицето предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека нема да биде вработено во друштвото за осигурување;

- Изјава на лицето предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не работи и нема да работи спротивно на одредбите од Законот за спречување перење пари и други приходи од казниво дело и финансирање на тероризам;

- Изјава на лицето кое е предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека ги исполнува условите за независен член, согласно одредбите од Законот за трговски друштва и

- Изјава на лицето кое е предложено за член на надзорниот орган дадена под целосна кривична и материјална одговорност, дека не е избрано во повеќе од пет одбори на директори како неизвршен член, како ни во повеќе од пет надзорни одбори на акционерски друштва со седиште во Република Македонија.

10. Предлог - договори за вршење на надворешни активности, ако друштвото за осигурување планира да овласти други субјекти за вршење на надворешни активности;

11. Документација врз основа на која може да се констатира дека друштвото за осигурување е кадровски, технички и организационо оспособено за вршење на работите предвидени со актот за основање на друштвото за осигурување со податоци за информатичкиот систем и техничката опременост на друштвото за осигурување;

12. Елаборат за организација и работа на Службата за внатрешната ревизија и Правила за управување со ризик;

13. Податоци за овластениот актуар кој ќе врши актуарски работи во друштвото за осигурување со докази дека лицето ги исполнува условите пропишани во член 110 од Законот за супервизија на осигурување, заедно со писмо за намери за склучување договор за ангажман на актуарот потпишано од основачите на друштвото и заверено кај нотар;

14. Податоци за овластениот ревизор кој ќе биде назначен за внатрешен ревизор во друштвото со докази дека лицето ги исполнува условите пропишани во Законот за супервизија на осигурување и Законот за ревизија, заедно со писмо за намери за склучување договор за вработување на внатрешниот ревизор потпишано од основачите на друштвото и заверено кај нотар;

15. Програма за имплементација на мерките за спречување на перење пари и финансирање на тероризам заедно со Мислење по оваа програма од Управата за спречување перење пари и финансирање на тероризам;

16. Потврда од овластен актуар дека друштвото за осигурување во однос на планираниот вид и обем на активности ќе може да го обезбеди потребното ниво на маргина на солвентност и

17. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за вршење работи на осигурување, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(3) Покрај документацијата наведена во став (2) од овој член, доколку акционерот е странско правно лице или домашно правно лице кое непосредно или посредно е во мнозинска сопственост на странски физички или правни лица, кон барањето за добивање дозвола за вршење работи на осигурување од став (1) на овој член се доставува и:

1. доказ од странското друштво за осигурување дека има дозвола за вршење работи на осигурување во матичната земја, ако странскиот акционер е друштво за осигурување;

2. мислење на странска институција овластена за супервизија на друштвото осигурување, ако странскиот акционер е друштво за осигурување; и

3. ревизорски извештај од првокласно друштво за ревизија за последната деловна година, ако странскиот акционер не е друштво за осигурување.

(4) Покрај документацијата наведена во став (2) и (3) од овој член, Агенцијата може да бара и друга дополнителна документација која може да се однесува особено но не исклучиво на следните документи, податоци и информации:

- извод за состојбата на сметките во банки за одреден период, кој се однесува на лицето што има намера да основа друштво за осигурување;

- податоци за правниот статус, финансиската состојба и сопственичката структура на лицата кои имаат квалификувано учество во лицето кое има намера да основа друштво за осигурување;

- податоци за составот на осигурителната, банкарската или друг вид група, доколку лицето кое има намера да основа друштво е член во таква група, со список на одделните субјекти во групата и опис на нивната поврзаност;

- ревидирани финансиски извештаи на други членови во осигурителната, банкарската или друг вид група, доколку лицето кое има намера да основа друштво е член во таква група, или на други лица поврзани со лицето кое има намера да основа друштво, чие работење може да има влијание врз работењето и/или ризиците на кои би било изложено друштвото кое се основа.

(5) Истовремено со поднесување на барањето за добивање дозвола за вршење работи на осигурување од став (1) на овој член, барањето до Агенцијата поднесува и барање за добивање согласност за вршење на функцијата член/ови на органот на управување заедно со документацијата која е предвидена за издавање на оваа согласност.

(6) Под соодветна организациона оспособеност на друштвото во смисла на став (2) точка 11 од овој член се подразбира воспоставување на таква организација на друштвото која овозможува успешно вршење на неговата дејност во обем утврден во Статутот и Планот за работа, што се докажува со донесени предлог - акти за внатрешна организација и систематизација на работни места, одлука за организирање на работни единици, правилници за работа на внатрешната ревизија и сл.

(7) Под соодветна техничка оспособеност на друштвото во смисла на став (2) точка 11 од овој член се подразбира:

- деловен простор за вршење на работи на осигурување кои ги задоволува потребните стандарди во однос на планираниот број вработени;

- Проект за имплементација на соодветна информатичка опрема и софтверско решение за вршење работи на осигурување, кои по обем и технички карактеристики одговара на бројот на вработени и планираниот обем на работење на друштвото.

(8) Проектот за имплементација на информатичкиот систем треба да содржи детален опис на предвидената хардверска и софтверска инфраструктура, спецификација на опремата и функционалностите на апликацијата, план за имплементација со дефинирани чекори и рокови, опис на сигурносните мерки кои ќе бидат имплементирани и начинот на кој ќе се обезбеди континуитет на сервисите. Проектот треба да ги земе предвид општоприфатените стандарди за сигурност на информатичкиот систем и за обезбедување континуитет во работењето, доколку не е поинаку пропишано од Агенцијата. Доколку е предвидено функционирањето на информатичкиот систем да зависи од надворешни добавувачи (друштво за помошни услуги), друштвото за осигурување мора да инкорпорира соодветна документација добиена од страна на добавувачот во самиот проектен план со која јасно ќе се дефинира обемот и квалитетот на услугата, сигурносните мерки, како и карактеристиките на испораката.

(9) Под соодветна кадровска оспособеност на друштвото во смисла на став (2) точка 11 од овој член се подразбира предвидена квалификациона структура на вработени со потребен работен стаж и искуство за секое конкретно работно место, како и планирана динамика за пополнување на работни места која треба да ја следи динамиката на зголемување на обемот на работење и ширење на организационата мрежа на друштвото. Потребно е да се наведе бројот на вработени по одделни организациски делови, податоци за образованието на лицата кои ќе бидат вклучени во вршењето финансиски активности и план за обука на вработените за наредните три години.

(10) При одлучување по барањето за издавање дозвола за вршење работи на осигурување се оценува дали друштвото ги исполнува критериумите пропишани со Законот за супервизија на осигурување, најмалку преку:

- утврдување на идентитетот на лицата кои имаат намера да основаат друштво за осигурување, лицата поврзани со нив и нивната правна форма;

- утврдување дали финансиската состојба на лицата кои имаат намера да основаат друштво за осигурување е соодветна во однос на вредноста на акциите кои имаат намера да ги стекнат;

- оцена на можностите за поддршка на планираниот раст на сопствените средства на друштво за осигурување од страна на лицата кои имаат намера да основаат друштво за осигурување;

- утврдување на изворите на средства, нивното по текло и легалност;

- оцена на квалитетот и реалноста на планот за работа. Планот се оценува од аспект на предвидениот начин на управување со ризиците во работењето, начинот

на воспоставување системи на внатрешна контрола, реалноста на реализацијата на проекцијата на финансиските активности и финансиските извештаи и можноста за остварување на планот на акционерите за идниот развој на друштво за осигурување;

- оцена на тарифите и условите за осигурување во одделни класи на осигурување од аспект на нивната конзистентност со техничките основи за пресметка на истите;

- оцена на соодветноста на потребниот број вработени во друштвото за осигурување за негово ефикасно и успешно управување и работење. Под потребен број вработени се подразбира оној број кој дава сигурност дека друштво за осигурување редовно и нормално ќе го извршува планираниот обем на активности;

- оцена на квалификацијата, искуството, обуката и репутацијата на членовите на надзорниот и управниот одбор и на лицата кои имаат намера да основаат друштво за осигурување, од аспект на финансиските активности кои ќе ги врши друштво за осигурување;

- оцена на соодветноста на информатичкиот систем и техничката опременост на друштвото за осигурување, за успешно и сигурно извршување на финансиските активности. Информатичкиот систем се смета за соодветен доколку овозможува постојана и сигурна поддршка на работењето на друштвото за осигурување, и дава основа за навремено и точно известување на лицата со посебни права и одговорности и на Агенцијата за супервизија на осигурување. Друштвото за осигурување треба да поседува соодветен деловен простор и техничка опрема кои ќе овозможат нејзино сигурно и непречено работење, како и соодветно разграничување на деловните процеси;

- оцена на соодветноста на организациската структура на друштвото за осигурување, што подразбира најмалку дефинирање на процедурите за работа за сите деловни процеси кои ќе се одвиваат во друштвото, согласно со планираните активности, дефинирање на линиите на одлучување и одговорност и воспоставување систем на внатрешна контрола во сите деловни процеси кои вклучуваат одредено ниво на ризик;

- оцена на тоа дали друштвото за осигурување, има капацитет за идентификување, мерење, следење и контрола на ризиците на кои ќе биде изложено при вршењето на планираните активности;

- оцена на соодветноста на системот за спречување перење пари и финансирање на тероризмот врз основа на воспоставените процеси и софтверското решение за следење на ризикот од изложеност на друштвото за осигурување на перење пари и на финансирање на тероризмот;

- утврдување дали во барањето постојат неконзистентности кои не можат да бидат објаснети.

III. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ВОВЕДУВАЊЕ НОВА КЛАСА НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 3

(1) За издавање дозвола за воведување нова класа на осигурување од страна на друштво за осигурување до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за воведување нова класа на осигурување.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член, друштвото за осигурување ја доставува следната документација:

1. Одлука за воведување нова класа на осигурување донесена од надлежен орган на управување на друштвото за осигурување;

2. Документација наведена во член 2 став (2) точки 2, 3, 4, 5 и 16 од овој правилник;

3. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за воведување нова класа на осигурување, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(3) Истовремено со поднесување на барањето за добивање дозвола за воведување нова класа на осигурување од став (1) на овој член, барателот до Агенцијата поднесува и барање за добивање согласност за измена на статутот на друштвото заедно со документацијата која е предвидена за издавање на оваа согласност.

(4) Дополнителната документација што може Агенцијата да ја бара, согласно Законот за супервизија на осигурување, заради одлучување по барањето за издавање дозвола за воведување нова класа на осигурување, може да се однесува особено но не исклучиво на следните документи, податоци и информации:

- извод за состојбата на сметките во банки за одреден период, кој се однесува на друштвото за осигурување;

- ревидирани финансиски извештаи на друштвото за осигурување;

- други податоци за оцена на исполнетост на условите за воведување нова класа на осигурување.

IV. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ПРЕНОС НА ОСИГУРИТЕЛНО ПОРТФОЛИО

Член 4

(1) За издавање дозвола за пренос на осигурително портфолио до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио.

(2) Барањето за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио од став (1) на овој член до Агенцијата го поднесува друштвото за осигурување кое го пренесува осигурителното портфолио.

(3) Кон барањето од став (1) на овој член, се доставува следната документација:

1. Одлука за пренос на осигурително портфолио донесена од надлежен орган управување на друштвото што го пренесува портфолиото;

2. Одлука за преземање на осигурително портфолио донесена од надлежен орган на управување на друштвото што го презема портфолиото;

3. Договор за пренос на осигурително портфолио склучен меѓу друштвото што го пренесува портфолиото и друштвото што го презема портфолиото;

4. Листа на договори за осигурување според одделни класи и поткласи на осигурување кои се предмет на пренос, како и Општите и посебни услови и Тарифи за осигурување за тие договори за осигурување;

5. Пресметка на техничките резерви и/или математичката резерва потпишана од овластен актуар во однос на портфолиото што е предмет на пренос;

6. Податоци за средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или математичката резерва (по видови на средства и процентуално учество во вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви), со наведување на нивниот обем и податоци врз основа на кои може да се изврши проверка на обемот, во однос на портфолиото што е предмет на пренос;

7. Мислење од овластен актуар дека друштвото за осигурување што го презема осигурителното портфолио, по преземањето, во однос на планираниот вид и обем на активности, ќе може да го обезбеди потребното ниво на маргина на солвентност;

8. Мислење од странска институција овластена за спроведување супервизија на друштвото за осигурување што го пренесува, односно презема осигурителното портфолио, ако друштвото што го пренесува или презема осигурителното портфолио е странско друштво за осигурување;

9. Измени во Планот на работа на друштвото за осигурување кое го презема осигурителното портфолио а кои се јавуваат како резултат на преносот; и

10. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за пренос на осигурително портфолио, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(4) Ако друштвото за осигурување го пренесе осигурителното портфолио на негова филијала во земја членка пред да се донесе решение за издавање на дозвола за пренос на осигурително портфолио, Агенцијата ќе побара мислење од надлежниот орган за супервизија на земјата членка.

V. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ПРЕНОС НА НАДВОРЕШНИ АКТИВНОСТИ

Член 5

(1) За издавање дозвола за пренос на надворешни активности до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за пренос на надворешни активности.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член се доставува следната документација:

1. Одлука за пренос на надворешни активности донесена од надлежниот орган на управување на друштвото за осигурување;

2. Договор за пренос на надворешни активности склучен со субјектот што ги превзема надворешните активности со детален опис на активностите што се пренесуваат, правата и обврските на страните во договорот, времетраење на договорот, како и начинот на спроведување супервизија врз субјектот што ги презема надворешните активности;

3. Податоци за правниот статус, финансиската состојба и работењето на субјектот со кој е склучен договорот за пренос на надворешни активности;

4. Изјава на овластено лице на субјектот што ги презема надворешните активности, дадена под целосна материјална и кривична одговорност, дека на Агенцијата ќе и овозможи целосна достапност на податоците со кои располага а во насока на непречено спроведување супервизија врз работењето на друштвото за осигурување;

5. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за пренос на надворешни активности, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(3) За издавање дозвола за пренос на надворешни активности, Агенцијата може да побара исполнување на дополнителни услови од страна на субјектите кои прифаќаат да ги вршат надворешните активности, доколку тоа е потребно за заштита на интересите на осигурениците.

VI. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА СТАТУСНИ ИЗМЕНИ

Член 6

(1) Во смисла на овој правилник, под статусни измени се подразбираат:

1. спојување на две или повеќе друштва за осигурување или спојување на едно или повеќе друштва за осигурување со други правни лица во едно друштво за осигурување, при што сите друштва и/или правни лица го губат правниот идентитет и се основа ново друштво за осигурување на кое преминува целокупниот имот и обврските на друштвата и/или правните лица што се спојуваат, во замена за акции од новото друштво;

2. присоединување на друштво за осигурување или друго правно лице (друштво/а што се присоединува) кон друго друштво за осигурување (друштво што презема), со пренос на целокупниот имот и на обврските на друштвото коешто се присоединува, без да се спроведе негова ликвидација, во замена за акции од друштвото коешто се присоединува;

3. поделба на друштво за осигурување преку:

- раздвојување со основање, со пренос на целокупниот имот и обврски на две или повеќе нови друштва за осигурување и/или нови правни лица, при што друштвото за осигурување што се дели престанува без спроведување ликвидација;

- раздвојување со преземање, со пренос на целокупниот имот и обврски на две или повеќе постојни друштва за осигурување и/или постојни правни лица, при што друштвото за осигурување што се дели престанува без спроведување ликвидација;

- издвојување со основање, со пренос на дел од имотот и од обврските на едно или повеќе нови друштва за осигурување и/или нови правни лица, при што друштвото за осигурување што се дели не престанува;

- издвојување со преземање, со пренос на дел од имотот и од обврските на едно или повеќе постојни друштва за осигурување и/или постојни правни лица, при што друштвото за осигурување што се дели не престанува.

(2) За издавање дозвола за статусни измени - спојување до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за статусни измени - спојување.

(3) Кон барањето од став (2) на овој член, се доставува следната документација:

1. Одлука на надлежните органи на друштвата за осигурување и/или правните лица кои се спојуваат за отпочнување на постапката за спојување;

2. Спогодба за спојување склучена помеѓу надзорните одбори на друштвата, односно органите на управување на друштвата за осигурување/правните лица кои се спојуваат, која соодветно треба да ги содржи податоците пропишани со Законот за трговски друштва;

3. Почетен биланс на состојба на новото друштво за осигурување од кој ќе може да се види износот на неговиот почетен акционерски капитал. Почетниот биланс се добива по консолидирање на меѓусебните побарувања и обврски на друштвата за осигурување и/или правните лица кои се спојуваат и истиот мора да биде ревидиран од страна на овластен ревизор;

4. Доказ дека потребниот износ на парични средства за достигнување на почетниот акционерски капитал се уплатени на привремена сметка кај носител на платниот промет, доколку за постигнување на потребниот износ на почетен капитал е потребна дополнителна уплата на парични средства;

5. Соодветна документација од член 2 став (2) точки 1, 2, 3 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16, став (3), (4) и (5) од овој правилник; и

6. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за статусни измени, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(4) За издавање дозвола за статусни измени - присоединување до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за статусни измени - присоединување.

(5) Кон барањето од став (4) на овој член, се доставува следната документација:

1. Одлука на надлежниот орган на друштвото за осигурување, односно на правното лице кое се присоединува и на друштвото за осигурување кое присоединува за отпочнување на постапка на присоединување;

2. Евентуално нов или променет статут на друштвото за осигурување коешто присоединува, кој треба да ги содржи податоците предвидени во член 2 став (2) точка 1 од овој правилник.

3. Спогодба за присоединување, склучена помеѓу надзорниот одбор на друштвото за осигурување, односно органот на управување на правното лице кое се присоединува и надзорниот одбор на друштвото за осигурување коешто присоединува. Спогодбата треба соодветно да ги содржи податоците пропишани со Законот за трговски друштва;

4. Биланс на состојба на друштвото за осигурување коешто присоединува од кој ќе може да се види износот на неговиот почетен акционерски капитал. Билансот на друштвото коешто присоединува се добива по консолидирање на меѓусебните побарувања и обврски со друштвата, односно правните лица коишто се присоединуваат, ревидиран од страна на овластен ревизор;

5. Стратешки и оперативен план за економската оправданост на присоединувањето кој треба да содржи анализа на потребата од присоединување и проекции на финансиските извештаи за друштвото за осигурување коешто присоединува, изработен согласно со член 2 став (2) точка 2 од овој Правилник;

6. Соодветна документација од член 2 став (2) точки 1, 2, 3 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16, став (3), (4) и (5) од овој правилник; и

7. Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за статусни измени, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(6) За издавање дозвола за статусни измени - поделба до Агенцијата се доставува барање за добивање дозвола за статусни измени - поделба.

(7) Кон барањето од став (6) на овој член, се доставува следната документација:

1. Одлука од надлежен орган на друштвото за осигурување коешто се дели, за отпочнување на постапката за поделба;

2. План за поделба донесен од страна на надзорниот одбор на друштвото за осигурување, односно органот на управување на друштвото коешто се дели, кој треба соодветно да ги содржи податоците пропишани со Законот за трговски друштва.

(8) Во случаите на поделба со раздвојување со основање или со издвојување со основање, покрај документацијата од став (7) од овој член, кон барањето за издавање дозвола за статусни измени се доставува и следната документација:

3. Почетен биланс на состојба на новите друштва за осигурување од кој ќе може да се види износот на почетниот акционерски капитал. Почетниот биланс се добива по поделбата на побарувањата и обврските на друштвото за осигурување кое се дели и мора да биде ревидиран од страна на овластен ревизор;

4. Доказ дека потребниот износ на парични средства за достигнување на почетниот капитал се уплатени на привремената сметка кај носител на платниот промет, доколку со поделбата на друштвото не е обезбеден потребниот износ на почетен капитал на новите друштва за осигурување; и

5. Соодветна документација од член 2 став (2) точки 1, 2, 3 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16, став (3), (4) и (5) од овој правилник Доказ за платен надоместок за издавање дозвола за статусни измени, согласно Тарифникот на Агенцијата.

(9) Во случаите на раздвојување со преземање и издвојување со преземање, покрај документацијата став (7) од овој член, кон барањето за издавање дозвола за статусна промена се доставува и следната документација:

- Евентуално нов или променет статут на друштвото за осигурување кое се дели и на постојните друштва за осигурување, кој треба да ги содржи податоците предвидени во член 2 став (2) точка 1 од овој правилник;

- Стратешки и оперативен план за работа за економската оправданост на поделбата, кој треба да содржи анализа на потребата од поделба и проекции на фи-

нансиските извештаи, изработен за друштвото за осигурување кое се дели и за постојните друштва за осигурување, согласно со член 2 став (2) точка 2 од овој правилник;

- Доколку има промени во организациската структура на друштвото за осигурување кое се дели и на постојните друштва, се доставува новата организациска структура со податоци за делокругот на работа и одговорностите на лицата со посебни права и одговорности, на секој организациски дел, меѓусебните односи и односите со органите на надзор и управување на друштвото кое се дели и на постојните друштва, како и евентуалниот потребен број вработени со нивната квалификациска структура;

- Биланси на друштвото за осигурување коешто се дели и на постојните друштва, од кои ќе може да се види износот на капиталот на друштвото за осигурување кое се дели и на постојните друштва за осигурување. Билансите се добиваат по поделбата и/или консолидирањето на побарувањата и обврските на друштвото за осигурување кое се дели и на постојните друштва за осигурување и мора да бидат ревидирани од страна на овластен ревизор;

- Податоци за бројот и образованието на вработените преземени од друштвото за осигурување кое се дели, а за преземените вработени кои во постојните друштва за осигурување ќе имаат статус на лица со посебни права и одговорности, податоци и за нивната професионална историја;

- Барања од член 2 став (5) и член 3 од овој правилник, доколку со поделбата настанат промени во членовите на управниот или надзорниот одбор на друштвото за осигурување кое се дели или на постојните друштва за осигурување или во класите на осигурување кои ќе ги врши друштвото за осигурување коешто се дели, односно постојните друштва за осигурување, за кои согласно со Законот за супервизија на осигурување е потребна согласност од Агенцијата;

- Податоци од член 2 став (2) точки 7 и 8 од овој правилник, доколку со поделбата настанат промени во акционерската структура на постојните друштва за осигурување.

(10) Во случаите кога со статусната промена се формираат нови правни лица кои не се друштва за осигурување а за чие основање и работење, согласно со постојните прописи, е потребна дозвола, согласност или друг вид одобрение од надлежен орган во земјата, новите правни лица се должни да покренат посебна постапка за обезбедување на потребното одобрение.

Прецизирање на формата на доставување на документацијата

Член 7

(1) Кон барањето за издавање дозволи од член 1 од овој правилник, се доставуваат податоци за овластено лице за контакт со Агенцијата (име и презиме, телефонски број, број на телефакс, адреса на електронска пошта).

(2) Сите потврди, изјави и прашалници кои се дел од документацијата која се доставува кон барањето за издавање дозволи од член 1 од овој правилник треба

да бидат потпишани од овластено лице или соодветен надлежен орган. Истите треба да бидат во оригинал или копија заверена кај овластено лице (нотар). Доколку документот што треба да се достави е на друг јазик, заедно со оригиналот се доставува и превод на македонски јазик, преведен од овластен судски преведувач и заверен кај нотар.

(3) Сите потврди, изјави и прашалници кои се дел од документацијата која се доставува кон барањето за издавање дозволи од член 1 од овој правилник не смеат да бидат постари од шест месеци пред денот на поднесување на барањето за издавање дозвола.

(4) Доколку законодавството на земјата од која доаѓа странското лице кое има намера да основа друштво за осигурување поинаку ја регулира материјата во врска со документацијата која се доставува кон барањето за издавање дозвола од член 1 од овој правилник, треба да се приложи соодветен документ, или правно мислење од адвокат, со кој ќе може да се потврди разликата во регулативата, односно ќе се обезбеди друг релевантен документ со кој би се потврдило исполнувањето на предвидената законска обврска.

(5) Агенцијата разгледува и одлучува по барање за издавање дозвола од член 2 став (1), член 3 став (1), член 4 став (1), член 5 став (1) и член 6 став (2), (4) и (6) од овој правилник со комплетна документација. Под комплетна документација се подразбира документацијата пропишана со овој правилник, документацијата која дополнително е побарана од Агенцијата, како и соодветните документи, податоци и информации, кои треба да се добијат од надлежни домашни и странски институции во земјата и во странство.

Одлучување по барањето за добивање дозвола за вршење на осигурително брокерски работи

Член 8

(1) При одлучувањето по барањето од член 2 став (1), член 3 став (1), член 4 став (1), член 5 став (1) и член 6 став (2), (4) и (6) од овој правилник, Агенцијата оценува дали се исполнети условите предвидени во Законот за супервизија на осигурување.

(2) Во однос на барањата од член 2 став (1) и член 6 став (2), (4) и (6) од овој правилник, Агенцијата донесува решение за издавање дозвола или за одбивање на барањето, во рок од 4 месеци од денот на поднесување на барањето со комплетна документација согласно овој правилник.

(3) Во однос на барањата од член 3 став (1), член 4 став (1) и член 5 став (1) од овој правилник, Агенцијата донесува решение за издавање дозвола или за одбивање на барањето, во рок од 2 месеци од денот на поднесување на барањето со комплетна документација согласно овој правилник.

Завршни одредби

Член 9

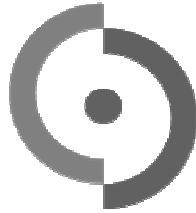
Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 0201-1571/3
31 јули 2012 година
Скопје

Претседател
на Советот на експерти,
д-р **Климе Попоски**, с.р.

ПРИЛОГ 1

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ

**БАРАЊЕ
ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ВРШЕЊЕ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ**

1.	Предложено име на друштвото за осигурување	
2.	Предложено седиште на друштвото за осигурување (улица и број, град)	
3.	Предложен почетен акционерски капитал на друштвото за осигурување	
4.	Име и презиме, односно назив на лицата кои имаат намера да го основаат друштвото за осигурување	
5.	Овластено лице за контакт со Агенцијата	
5.1.	Телефон и факс на овластеното лице	
5.2.	Адреса на електронска пошта на овластеното лице	
5.3.	Адреса и број на лична карта, односно пасош (за странско лице), на овластеното лице	

Јас/Ние _____

(име и презиме на физичките лица основачи, односно име и презиме на овластено лице на правното лице - основач) изјавувам/е, под целосна морална, материјална и кривична одговорност дека:

1. податоците и информациите што ги содржи ова барање, како и целата документација која ја доставувам/е кон барањето за издавање дозвола за вршење работи на осигурување, се точни и не содржат фалсификувани податоци и документи.
2. во случај на промена на податоците содржани во ова барање, како и во документацијата доставена во прилог кон ова барање, во рок од 3 работни дена од настанувањето на промената ќе ја известам Агенцијата.
3. ќе обезбедам почитување на донесените законски и подзаконски акти и супервизорските стандарди од страна на Агенцијата, спроведување на мерките изречени од страна на Агенцијата и ќе ги доставам сите податоци и информации побарани од страна на Агенцијата за вршење ефикасна супервизија.

Согласен/и сум/сме податоците наведени во ова барање да бидат регистрирани, обработувани, ажурирани и објавувани за потребите на Агенцијата.

Во Скопје на _____ година

Потпис на барателот

Службен весник
на Република Македонија

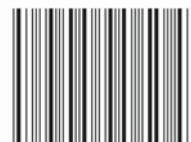
www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: **ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2012103